

Ocena stanu sanitarnego miasta

Świętochłowice

za rok 2019

Spis treści :

<i>Epidemiologia</i>	<i>str.4</i>
<i>Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku</i>	<i>str.13</i>
<i>Higiena Komunalna i Środowiska</i>	<i>str.16</i>
<i>Higiena Pracy</i>	<i>str.28</i>
<i>Higiena Dzieci i Młodzieży</i>	<i>str.34</i>
<i>Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny</i>	<i>str.36</i>
<i>Oświata Zdrowotna</i>	<i>str.42</i>

ŚWIĘTOCHŁOWICE

Miasto na prawach powiatu, położone w południowej Polsce, na terenie Górnego Śląska, na obszarze obejmującym Górnośląski Okręg Przemysłowy.

Przez miasto przepływa rzeka Rawa, największym z 13 naturalnych zbiorników wodnych jest Staw Kalina. Miasto graniczy z Bytomiem, Chorzowem i Rudą Śląską. Układ przestrzenny miasta tworzą dwa skupiska zwartej zabudowy - obiektów przemysłowych przemieszanych

z budownictwem mieszkaniowym. Dzielnicami Świętochłowic są:

- Centrum,
- Zgoda,
- Lipiny,
- Chropaczów,
- Piaśniki.

Obszar miasta obejmuje **13,31 km²**

W roku 2019 roku zamieszkiwało je – **49 762 osób**

Świętochłowice są najgęściej zaludnionym miastem w województwie śląskim i należy do najgęściej zaludnionych miejscowości w Europie.

Epidemiologia

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie sprawuje nadzór sanitarny na obszarze o powierzchni: - **46,81** km²

Nadzorem sanitarnym objęte są miasta: Chorzów i Świętochłowice.

PPIS w Chorzowie obejmuje swoim nadzorem ludność w liczbie **157 725 osób**, w tym dzieci i młodzież objęta PSO – **27 491 osoby**.

Sytuacja epidemiologiczna na nadzorowanym terenie.

W związku z utrzymującym się w województwie śląskim w I półroczu 2019r. wzrostem zachorowań na odrę, na bieżąco przekazywano mieszkańcom Chorzowa i Świętochłowic aktualne informacje nt. m.in. profilaktyki odry. Informacje udostępniano poprzez lokalne media, stronę internetową Stacji jak też poprzez Facebooka.

W roku sprawozdawczym kontynuowano współpracę ze szpitalami w zakresie zgłaszania podejrzeń/zatruc wywołanych przez substancje psychoaktywne tzw. dopalacze.

W ramach systemu telefonicznego powiadamiania alarmowego w sytuacjach szczególnego zagrożenia prowadzone są całodobowe dyżury pod telefonem. Numer telefonu alarmowego udostępniony jest m.in. podmiotom leczniczym celem umożliwienia bezpośredniego kontaktu i powiadomienia o podejrzaniach zachorowań, wymagających podjęcia niezwłocznych działań przeciwepidemicznych, w szczególności inwazyjnej choroby meningokokowej w dni robocze poza godzinami pracy i w dni wolne od pracy.

Szkolenia Sekcji Epidemiologii.

Współpracując z Sekcją Oświaty Zdrowotnej co ok. 3 miesiące pracownik Sekcji Epidemiologii prowadził spotkania z uczestnikami szkół rodzenia w Chorzowie oraz w Świętochłowicach. Podczas prelekcji poruszano tematykę szczepień ochronnych, omawiając szczegółowo aktualny Program Szczepień Ochronnych.

Dodatkowo, przedstawiciele Sekcji Epidemiologii podczas 3 wykładów/spotkań informacyjnych organizowanych m.in. w Urzędzie Miasta Chorzów, przybliżali aktualną sytuację epidemiologiczną wybranych chorób zakaźnych.

Pracownicy sekcji uczestniczyli w **12 szkoleniach zewnętrznych** organizowanych m.in. przez ŚPWIS w Katowicach, Polskie Towarzystwo Higieniczne, Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych. Tematyka szkoleń obejmowała zagadnienia związane ze sterylizacją, rozwiązaniami infrastrukturalnymi w obiektach służby zdrowia, szczepieniami ochronnymi, dezynfekcją i sterylizacją narzędzi, zakażeniami szpitalnymi, rozwiązaniami technologicznymi w zakładach leczniczych. Informacje ze szkoleń zewnętrznych przekazywane były pracownikom sekcji w ramach szkoleń wewnętrznych.

I. Stan sanitarny miasta Świętochłowice za rok 2019

1. Informacje ogólne.

Miasto na prawach powiatu, położone w południowej Polsce, na terenie Górnego Śląska, na obszarze obejmującym Górnośląski Okręg Przemysłowy.

Przez miasto przepływa rzeka Rawa, największym z 13 naturalnych zbiorników wodnych jest Staw Kalina. Miasto graniczy z Bytomiem, Chorzowem i Rudą Śląską. Układ przestrzenny miasta tworzą dwa skupiska zwartej zabudowy - obiektów przemysłowych przemieszanych z budownictwem mieszkaniowym.

Dzielnicami Świętochłowic są:

- Centrum,
- Zgoda,
- Lipiny,
- Chropaczów,
- Piaśniki.

Obszar miasta obejmuje **13,31 km²**

W roku 2019 roku zamieszkiwało je **49 762 osób**

2. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych.

Na terenie miasta Świętochłowice w ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi w 2019 roku przeprowadzono 167 wywiadów epidemiologicznych.

W 2019 roku wśród chorób przenoszonych drogą pokarmową zarejestrowano 12 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką *Salmonella* (wzrost o 3 przypadki). W grupie innych bakteryjnych zakażeń jelitowych zanotowano 57 przypadków (wzrost o 31). Dominującym czynnikiem etiologicznym było *Clostridium difficile* - zarejestrowano 56 przypadków (wzrost o 32). Wśród wirusowych zakażeń jelitowych zanotowano 75 przypadków (spadek o 18). Dominującymi czynnikami etiologicznymi były rotawirusy (54 przypadki) oraz norowirusy (16 przypadków). W roku 2019 zarejestrowano 12 przypadków biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowego bliżej nieokreślonego, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (spadek o 25 przypadków).

W grupie chorób wieku dziecięcego zwiększyła się liczba zachorowań na:

- krztusiec – 1 przypadek (w 2018 roku nie rejestrowano zachorowania na krztusiec),
- płonica – 41 przypadków (wzrost o 2),
- ospa wietrzna – 268 przypadków (wzrost o 167),
- świnka – 1 przypadek (w 2018 roku nie rejestrowano zachorowania na świnkę).

Zarejestrowano 2 przypadki lambliozy (analogicznie jak w 2018r.), 15 przypadków zachorowań na różę (wzrost o 9) oraz 18 zachorowań na boreliozę (wzrost o 5).

Wśród chorób przenoszonych drogą płciową zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na kiłę (spadek o 4 przypadki). Ponadto zaobserwowano spadek nowo wykrytych zakażeń HIV o 1 przypadek - w roku 2019 odnotowano 5 przypadków.

Zanotowano spadek liczby osób szczepionych przeciwko wścieklicznie (narażonych na zachorowanie wskutek pokąsania przez zwierzęta). W 2019 roku zaszczepiono przeciwko wścieklicznie 5 osób (spadek o 3 przypadki). W analizowanym okresie zarejestrowano 2 przypadki zachorowań na posocznicę wywołaną *Streptococcus pneumoniae*, zanotowano także 1 przypadek choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae* innej określonej i nieokreślonej. Tak jak w roku poprzednim, zarejestrowano 1 zachorowanie na zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone.

W omawianym roku liczba zachorowań na gruźlicę wyniosła 13 przypadków, co stanowi wzrost o 6 przypadków w porównaniu z rokiem poprzednim. Na terenie miasta Świętochłowice w roku 2019 nie rejestrowano zgonu z powodu gruźlicy.

W 2019r. zarejestrowano 24803 zachorowań grypopodobnych (wzrost o 4262 w stosunku do 2018r. Podobnie jak w roku poprzednim zanotowano 2 przypadki grypy potwierdzone badaniami wirusologicznymi.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na ostre wirusowe zapalenie wątroby typu B, 9 zachorowań na przewlekłe i bliżej nieokreślone wzv typu B (spadek o 3) oraz 10 przypadków zachorowań na przewlekłe i bliżej nieokreślone wzv typu C (spadek o 1).

W styczniu 2019 r. w Szpitalu Powiatowym zakończeniu uległo ognisko zakażenia szpitalnego, które zgłoszono do tut. Stacji w grudniu 2018r (czynnik etiologiczny *C. difficile*).

Na terenie Świętochłowic w 2019r. zarejestrowano 5 ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową – 4 domowe oraz 1 szpitalne. W każdym przypadku ustalono czynnik etiologiczny, w 3 ogniskach domowych czynnikiem był rotawirus, jedno ognisko domowe wywołane było przez norowirusa.

W zarejestrowanym w 2019r. ognisku szpitalnym czynnikiem etiologicznym ponownie było *Clostridium difficile*, objęło ono 10 pacjentów. Odnotowano 2 przypadki zgonów (przyczyną wtórną było *C. difficile*).

W zakresie prowadzonego nadzoru nad zgłaszalnością podejrzeń i zatruc środków zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi zarejestrowano 13 przypadków (w porównaniu do roku poprzedniego nastąpił spadek o 6 takich przypadków).

3. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych.

W 2019 roku na terenie miasta Świętochłowice sprawowano nadzór nad 15 punktami szczepień. Obowiązkowe szczepienia ochronne dzieci i młodzieży od 0-19 r. ż. wykonywane były w 7 poradniach dziecięcych i 1 oddziale noworodkowym.

Skontrolowano wszystkie punkty szczepień, przeprowadzając 17 kontroli. Kontrole podległych punktów szczepień przeprowadzono w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych, prowadzenia dokumentacji oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi.

Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie. Szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane u dzieci, młodzieży i osób dorosłych wykonywane są zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych. Dzieci i młodzież wzywana jest do szczepień systematycznie i na bieżąco.

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi przez poradnie imienne do PSSE w Chorzowie.

Na dzień 31.12.2019r. poradnie POZ wykazywały wśród mieszkańców Świętochłowic 30 dzieci oraz 36 rodziców uchylających się od poddania dzieci szczepieniom ochronnym.

Na wniosek PPIS w Chorzowie Wojewoda Śląski wydał 7 postanowień o nałożeniu grzywny na rodziców dzieci uchylających się od szczepień zamieszkałych na terenie Świętochłowic.

4. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

4.1. Stan sanitarny szpitali:

W 2019 roku sprawowano nadzór sanitarny nad 1 szpitalem na terenie Świętochłowic, tj. Szpitalem Powiatowym przy ul. Chorzowskiej 36, którego organem tworzącym jest Zespół Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach Sp. z o.o.

W szpitalu przeprowadzono łącznie 9 kontroli.

W roku sprawozdawczym w związku z kontrolą przeprowadzoną w Szpitalu Powiatowym wydano 1 decyzję administracyjną, dotyczącą zapewnienia rezerwowego źródła zaopatrzenia szpitala w wodę i agregatu prądotwórczego z funkcją autostartu. Termin wykonania decyzji ustalono na 30.09.2020r.

W 2019r. w szpitalu przeprowadzono 4 kontrole sprawdzające podczas których stwierdzono, iż stopniowo realizowane są obowiązki nałożone w wydanych decyzjach, przeprowadzane są prace modernizacyjne w celu poprawy warunków leczenia pacjentów i pracy personelu.

PPIS w Chorzowie na wniosek strony wydał 2 decyzje zmieniające termin wykonania zarządzeń ujętych w uprzednio wydanych decyzjach.

W szpitalu w roku sprawozdawczym nie stwierdzono nieprawidłowości, które skutkowałyby nałożeniem mandatów karnych.

Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska w roku sprawozdawczym nie przeprowadziła kontroli w Szpitalu Powiatowym. W roku sprawozdawczym przeprowadzono badania próbek wody pobranych na obecność bakterii *Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej. Na podstawie sprawozdania z badań, stwierdzono ponadnormatywną liczbę bakterii *Legionella sp.* W związku z tym, dla Szpitala Powiatowego przy ulicy Chorzowskiej 36 wydano decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody użytkowej w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* do stanu zgodnego z wymaganiami. Decyzja została wykonana.

Narzędzia/sprzęt medyczny wielorazowego użytku po użyciu i wstępnej dezynfekcji w pełnym zanurzeniu w zamykanych pojemnikach z wkładem sitowym jest wysyłany do sterylizatorni przy bloku operacyjnym szpitala w przeznaczonych do tego celu plastikowych, zamykanych pojemnikach lub kontenerach sterylizacyjnych (w przypadku bloku operacyjnego). Miejscem dezynfekcji są wydzielone pomieszczenia lub miejsca w oddziałach i poradniach przyszpitalnych z zainstalowanym zlewem. Na bloku operacyjnym oraz w trakcie porodowym dezynfekcja przeprowadzana jest w wydzielonych pomieszczeniach.

Wydana w roku 2018r. decyzja administracyjna nakazuje stronie dostarczanie materiałów sterylnych z Centralnej Sterylizatorni zorganizowanej w ramach szpitala. Decyzja pierwotnie wydana z terminem wykonania ww. punktu na dzień 31.10.2019r. została przedłużona w roku sprawozdawczym do dnia 31.12.2020r.

Podczas kontroli przeprowadzonej zgodnie z harmonogramem szczegółowo oceniano posiadane przez szpital procedury postępowania, m.in. sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń.

W szpitalu przeprowadzono również kontrolę działalności Zespołu i Komitetu Kontroli Zakażeń Szpitalnych. W dniu kontroli szpital w swoich strukturach posiadał 251 łóżek, zatrudniając na pełen etat 1 specjalistę ds. pielęgniarstwa epidemiologicznego. Podczas kontroli poinformowano stronę, iż zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5.12.2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019r., poz. 1239 z późn. zm.) w skład zespołu kontroli zakażeń szpitalnych wchodzi pielęgniarka lub położna jako specjalista do spraw epidemiologii lub higieny i epidemiologii, w liczbie nie mniejszej niż 1 na 200 łóżek szpitalnych. Strona poinformowała, iż 2 pielęgniarki posiadają ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa epidemiologicznego (w okresie przejściowym do dnia 31 grudnia 2020 r.).

4.2. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, innych niż szpitalne:

Zespół Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. w swoich strukturach posiada zarejestrowany Zakład Opiekuńczo-Leczniczy zlokalizowany przy ul. Szpitalnej 2.

W ww. obiekcie przeprowadzono łącznie **4 kontrole**, w tym 1 kontrolę sanitarną zgodnie z harmonogramem.

Podczas **2** kontroli sprawdzających stwierdzono stopniowe wykonanie punktów decyzji administracyjnych nałożonych na stronę w latach poprzednich. Część punktów decyzji z 2018r. na wniosek strony prolongowano do 31.12.2019r.

Przeprowadzone w roku sprawozdawczym kontrole nie wykazały nieprawidłowości, które skutkowałyby nałożeniem mandatu karnego bądź wydaniem decyzji administracyjnej.

Zakład Opiekuńczo-Leczniczy posiada opracowane i wdrożone procedury postępowania, w tym postępowania ekspozycyjnego, dezynfekcji i mycia narzędzi oraz sprzętu medycznego, sprzątnia i dezynfekcji pomieszczeń.

Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska w roku sprawozdawczym przeprowadziła 1 kontrolę w Zakładzie Opiekuńczo-Leczniczym. Kontrola obejmowała m. in. postępowanie z odpadami medycznymi oraz z bielizną. W roku sprawozdawczym przeprowadzono badania próbek wody pobranych na obecność bakterii *Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej. Na podstawie sprawozdania z badań, nie stwierdzono przekroczenia badanego parametru.

Bрудna bielizna oraz fartuchy wielorazowego użytku gromadzone są w wydzielonym pomieszczeniu, w workach foliowych umieszczonych na stelażach zabezpieczonych pokrywami. Pranie i transport brudnej bielizny zlecono pralni zewnętrznej. Czysta bielizna przewożona jest na oddział w wózku metalowym wyposażonym w pokrowce tekstylne. Bielizna czysta (wielorazowego i jednorazowego użytku) przechowywana jest w wydzielonych, zamykanych szafach.

Odpady medyczne gromadzone są na stanowiskach pracy w prawidłowo oznakowanych pojemnikach jednorazowego użytku lub w workach foliowych umieszczonych w pojemnikach wielorazowego użytku umożliwiających otwieranie ich w sposób pozwalający na uniknięcie zakażenia osób mających kontakt z workiem lub pojemnikiem, z zachowaniem właściwej kolorystyki. Z miejsc wytwarzania odpady odbierane są nie rzadziej niż co 72 h i transportowane są w opisanym i zamykanym pojemniku transportowym do wydzielonego pomieszczenia wyposażonego w przenośne urządzenie chłodnicze, spełniające wymagania rozporządzenia. W sąsiedztwie przenośnego urządzenia chłodniczego zapewniono dozownik ze środkiem do dezynfekcji rąk, podajnik na czyste rękawiczki jednorazowe, pojemnik na zużyte rękawiczki jednorazowego użytku. Odpady odbierane są do unieszkodliwienia przez specjalistyczną firmę, posiadającą stosowne zezwolenia. Zakład posiada opracowaną Procedurę postępowania z odpadami medycznymi oraz Instrukcję selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscu ich powstawania.

Odpady komunalne gromadzone są w pojemnikach, sukcesywnie opróżnianych przez specjalistyczny podmiot w ramach złożonej deklaracji w gminie.

4.3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych:

Pod nadzorem PPIS w Chorzowie znajduje się 15 podmiotów leczniczych, w strukturach których znajduje się 17 obiektów. Ponadto nadzorem objęte są 2 filie ambulatoryjnych podmiotów leczniczych.

W zakresie nadzoru nad ww. obiektami w 2019 r. Sekcja Epidemiologii przeprowadziła 25 kontroli w 15 obiektach. Ponadto skontrolowano również 4 filie przeprowadzając w nich 4 kontrole.

W 2019r. nie stwierdzono w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych nieprawidłowości skutkujących wydaniem decyzji bądź nałożeniem mandatu karnego.

Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska w roku sprawozdawczym przeprowadziła 7 kontroli w ww. obiektach. Kontrole obejmowały m. in. postępowanie z odpadami medycznymi oraz z bielizną.

Bрудna bielizna oraz fartuchy wielorazowego użytku gromadzone są w workach i w zamykanych pojemnikach, w wydzielonych miejscach lub pomieszczeniach. Pranie i transport bielizny zlecono pralniom zewnętrznym. Bielizna czysta (wielorazowego i jednorazowego użytku) przechowywana w wydzielonych miejscach lub pomieszczeniach.

Odpady medyczne gromadzone są na stanowiskach pracy w prawidłowo oznakowanych pojemnikach jednorazowego użytku i w workach foliowych umieszczonych w pojemnikach wielorazowego użytku, umożliwiającymi otwieranie ich w sposób pozwalający na uniknięcie zakażenia osób mających kontakt z workiem lub pojemnikiem, z zachowaniem właściwej kolorystyki. Z miejsc wytwarzania, nie rzadziej niż co 72 h, transportowane są w zamykanym i opisanym pojemniku transportowym do przenośnego urządzenia chłodniczego skąd odbierane są przez specjalistyczne firmy, posiadające stosowne zezwolenia, celem przekazania ich do unieszkodliwienia. W sąsiedztwie przenośnego urządzenia chłodniczego zapewniono dozownik ze środkiem do dezynfekcji rąk, podajnik na czyste rękawiczki jednorazowe, pojemnik na zużyte rękawiczki jednorazowego użytku. Częstotliwość odbioru odpadów uzależniona jest od rodzaju wytwarzanych odpadów oraz od warunków ich magazynowania. Zakłady posiadają opracowaną Procedurę postępowania z odpadami medycznymi oraz Instrukcję selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscu ich powstawania.

Odpady komunalne gromadzone są w oznakowanych pojemnikach, sukcesywnie odbieranych przez specjalistyczne podmioty, w ramach złożonych deklaracji do gmin.

4.4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy:

Nadzór nad praktykami zawodowymi oraz innymi obiektami prowadzącymi działalność leczniczą nieregulowaną sprawuje wyłącznie Sekcja Epidemiologii.

Na terenie Świętochłowic zarejestrowanych jest 36 praktyk zawodowych lekarskich, 4 praktyk pielęgniarskich i 4 obiekty świadczące usługi medyczne nie będących podmiotami leczniczymi. Ta ostatnia grupa obiektów to głównie pracownie protetyczne, gabinety masażu oraz medycyny niekonwencjonalnej.

W 2019 r. skontrolowano 5 praktyk lekarskich, przeprowadzając 9 kontroli sanitarnych, w tym 4 sprawdzające.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 1 praktykę pielęgniarską oraz 1 obiekt świadczący usługi medyczne nie będący podmiotem leczniczym.

Podczas 3 kontroli w praktykach lekarskich wydano zalecenia doraźne dot. m.in. właściwego postępowania z odpadami medycznymi o kodzie 180104, braku instrukcji selektywnego zbierania odpadów. Kontrole sprawdzające przeprowadzono w roku sprawozdawczym – strony wykonały zalecenia.

W tej grupie podmiotów leczniczych nie wydano decyzji administracyjnych.

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w gabinecie stomatologicznym (przeterminowany sprzęt medyczny jednorazowy, przeterminowane preparaty do dezynfekcji, nieprawidłowe postępowanie ze sprzętem medycznym wielorazowym) na właściciela praktyki nałożono 1 mandat karny w wysokości 100,00 zł.

W gabinetach opracowane są i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową, postępowania poekspozycyjnego.

W prywatnych gabinetach lekarskich używana jest głównie bielizna jednorazowego użytku, która w przypadku zanieczyszczenia materiałem biologicznym jest przekazywana do utylizacji jako odpad medyczny zakaźny. Wytwarzające odpady medyczne podmioty posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych zawarte z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre narzędzia składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady medyczne zakaźne przechowywane są w chłodziarkach przeznaczonych na ten cel. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

5. Akcje deratyzacyjne.

Zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Miasta Świętochłowice na terenie Świętochłowic przeprowadzono 1 akcję deratyzacyjną w okresie wiosennym i 1 w okresie jesiennym. Podczas trwania akcji deratyzacyjnych przeprowadzono łącznie 3 kontrole sanitarne podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości.

6. Interwencje.

O złożonych przez mieszkańców interwencjach zawiadamiano (pisemnie lub telefonicznie) właścicieli lub zarządców nieruchomości w celu przeprowadzenia wspólnych kontroli.

6.1. Interwencje dotyczące obiektów służby zdrowia:

W roku sprawozdawczym rozpatrzono 2 interwencje dotyczące podmiotów leczniczych:

- 1 zgłoszenie dot. nieprawidłowego stanu sanitarnego w salach chorych oraz sanitariatach w Oddziale Wewnętrznym Szpitala Powiatowego w Świętochłowicach – interwencja nie potwierdziła się.
- 1 zgłoszenie dot. brudnej toalety, złej higieny żywienia oraz nieprawidłowej pielęgnacji pacjenta w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicy w Świętochłowicach – ocena stanu sanitarno-porządkowego oraz higieny żywienia nie wykazała nieprawidłowości. Sprawę w zakresie opieki nad pacjentami przekazano do Wydziału Zdrowia Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami.

6.2. Interwencje dotyczące obecności gryzoni:

W 2019r. wpłynęło 6 interwencji dotyczących obecności gryzoni na terenie posesji oraz na terenie przynależnym do tych posesji. dotyczące obecności insektów i gołębi.

W roku sprawozdawczym wpłynęło 6 interwencji w sprawie obecności insektów w nieruchomościach (pcheł, pluskiew, obrzeżków gołębich) oraz 2 interwencje dot. zanieczyszczania przez ptaki budynków i klatek schodowych.

6.3. Inne interwencje:

W roku sprawozdawczym wpłynęły 3 zgłoszenia dot. m.in. fetoru wydobywającego się z mieszkań i zanieczyszczenia klatek schodowych budynków mieszkalnych. Przeprowadzone kontrole interwencyjne nie potwierdziły ww. zgłoszeń.

W wyniku kontroli interwencyjnych przeprowadzonych na terenie Świętochłowic nie wydano decyzji administracyjnych oraz zaleceń doraźnych. Podczas kontroli interwencyjnych strony zobowiązywały się do wykonania prac mających na celu zapewnienie stanu zgodnego z wymogami oraz informowanie PPIS w Chorzowie o realizacji ww. działań.

Higiena żywności, żywienia i przedmiotów użytku

1. A. Charakterystyka obiektów nadzorowanych.

Zgodnie z ewidencją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie na terenie miasta Świętochłowic znajduje się 388 zakładów.

Największą grupę obiektów stanowią zakłady obrotu żywnością. W większości są to małe zakłady prowadzone przez prywatnych właścicieli.

Zakłady produkcyjne to głównie piekarnie i ciastkarnie prowadzące długoletnią działalność, w pomieszczeniach adaptowanych. W większości zakłady te wprowadziły zasady GHP, GMP i system HACCP. Zaopatrują one z reguły rynek lokalny.

Zakłady żywienia zbiorowego o liczbie 73 to w połowie zakłady małej gastronomii (37). Zakłady te w bardzo dużej części spełniają wymagania dotyczące stanu technicznego i wyposażenia.

Część zakładów zlokalizowanych jest na tzw. „szlaku turystycznym” tzn. teren OSiR Skalka Świętochłowice.

B. Ocena stanu sanitarnego – ogólna.

W roku 2019 w ewidencji znajdowało się 388 zakładów, z czego skontrolowano 250, w tym 6 miejsc obrotu przedmiotami użytku i 0 miejsc obrotu kosmetykami. We wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 328 kontroli sanitarnych, w tym 8 kontroli w miejscach obrotu przedmiotami użytku, 0 kontroli w miejscach obrotu kosmetykami.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 190 próbek żywności, 5 próbek sanitarnych, 2 próbki materiałów do kontaktu z żywnością i 0 próbek kosmetyków.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono w 13 obiektach nieprawidłowości, a 1 obiekt był oceniony jako niezgodny na podstawie arkusza oceny zakładu. Stanowi to 0,5% w stosunku do wszystkich obiektów sklasyfikowanych.

Wydano 5 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, 2 prolongaty, 1 decyzję uchylającą, nie oddano wniosków do sądu. Winnych uchybień ukarano 13 mandatami na łączną kwotę 3100 PLN. W 2019 roku złożono 1 wniosek

o ukaranie do Śląskiego Powiatowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach za poszerzenie działalności bez zgody, nałożono karę pieniężną w wysokości 1000 zł.

C. Ocena stanu sanitarnego – szczegółowa.

Zakłady produkcji żywności:

W roku 2019 w ewidencji znajdowało się 18 zakładów z tej grupy obiektów, z czego skontrolowano 18. W obiektach tych przeprowadzono 28 kontroli. W grupie tej wydano 2 decyzje nakazujące usunięcie uchybień technicznych, nałożono 1 mandat karny na kwotę 200 PLN. Stwierdzono 2 obiekty o złym stanie sanitarnym, nie stwierdzono obiektów niezgodnych na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego. Nie wydano prolongat.

W 2019 roku w nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano 46 próbek do badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych, organoleptycznych i sanitarnych. Zdyskwalifikowano 0 próbek co stanowi 0% zbadanych ogółem. Wskaźnik ten jest niższy niż w roku ubiegłym, kiedy to zdyskwalifikowano 5,4% próbek.

Obiekty obrotu żywnością:

W roku 2019 skontrolowano 130 obiektów z 237 prowadzących działalność handlową na terenie nadzorowanym, w obiektach tych przeprowadzono 174 kontrole. Stwierdzono nieprawidłowości w 5 obiektach, a 1 obiekt oceniono jako niezgodny na podstawie arkusza oceny zakładu.

W grupie tej wydano 2 decyzje nakazujące, 1 decyzję uchylającą oraz nałożono 7 mandatów na kwotę 1700 PLN. Najczęściej stwierdzane uchybienia to m.in.:

- zły bieżący stan sanitarno-porządkowy,
- nieprzestrzeganie GHP i uproszczonego systemu HACCP (m.in. brak zapisów),
- wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych.

Ogółem w miejscach obrotu pobrano do badań 144 próbki żywności, z czego zakwestionowano 0 próbek tj. 0% . Wskaźnik ten jest taki sam jak w roku ubiegłym, kiedy to zdyskwalifikowano 0% próbek.

Zakłady żywienia zbiorowego:

W 2019 roku skontrolowano 96 zakładów żywienia zbiorowego, w których przeprowadzono 118 kontroli, w 6 obiektach stwierdzono nieprawidłowości, nie stwierdzono obiektu niezgodnego ocenionego na podstawie arkusza oceny zakładu. W grupie tej wydano 1 decyzję nakazującą oraz 2 prolongaty, nałożono 4 mandaty na kwotę 1000 PLN.

Najczęstsze uchybienia :

- zły stan sanitarny,
- nieprzestrzeganie GHP i systemu HACCP,.

W obiektach tych nie pobrano próbek do badań laboratoryjnych.

D. Ocena transportu żywności:

W 2019 roku nadzorem objętych zostało 15 firm transportowych przewożących żywność, 3 skontrolowano. Mandatów karnych nie nałożono.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych.

A. Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych:

W 2019 roku przebadano laboratoryjnie 169 próbek krajowych środków spożywczych pobranych w różnego rodzaju obiektach żywnościowo – żywnościowych:

- w zakresie oznaczania zanieczyszczeń mikrobiologicznych - 120,
- w zakresie oznaczania zanieczyszczeń chemicznych - 23,
- w zakresie oznaczania zanieczyszczeń biologicznych – 0,
- w zakresie oceny organoleptycznej – 21,
- wyłącznie w zakresie znakowania- 0.

Ponadto pobrano 5 próbek w kierunku badań sanitarnych.

W 2019 roku pod względem znakowania oceniono 41 próbek krajowych środków spożywczych. Zdyskwalifikowano ogółem 0 próbek tj. 0 próbek ze względu na zanieczyszczenia biologiczne, 0 próbek ze względu na zanieczyszczenia chemiczne, 0 próbek ze względu na organoleptykę, 0 próbek ze względu na nieprawidłowe znakowanie oraz 0 próbek sanitarnych.

B. Jakość zdrowotna środków spożywczych z importu:

Przebadano 21 próbek żywności z Unii Europejskiej i importu, w tym 15 pod względem parametrów mikrobiologicznych, 6 próbek pod względem parametrów chemicznych, 0 próbek w zakresie oceny organoleptycznej.

W ramach przebadanych próbek oceniono 4 pod względem zgodności znakowania z aktualnymi przepisami. Próbek nie zdyskwalifikowano.

3. Nadzór nad kosmetykami i przedmiotami użytku.

W 2019 roku nie przeprowadzono kontroli w wytwórni kosmetyków oraz w obiektach obrotu kosmetykami. Nie pobrano do badań laboratoryjnych próbek kosmetyków. Przeprowadzono 8 kontroli w miejscach obrotu materiałami do kontaktu z żywnością, pobrano 2 próbki przedmiotów użytku. Nie nałożono mandatów karnych, nie wydano decyzji administracyjnych.

4. Skargi i interwencje.

W 2019 roku zgłoszono 22 interwencje: 9 dotyczyło złej jakości zdrowotnej środków spożywczych, 13 warunków higieniczno-sanitarnych. 3 interwencje potwierdziły się

(3 na nieprawidłowy stan sanitarny). Nałożono 3 mandaty na łączną kwotę 1100 PLN, nie wydano decyzji nakazujących. Nie złożono wniosków o nałożenie kary do Śląskiego Powiatowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach. 2 interwencje nie zostały rozpatrzone ze względu na likwidację obiektów. Pozostałe interwencje nie potwierdziły się. W ramach skarg w zintegrowanym laboratorium nie zbadano próbek środków spożywczych dostarczonych przez konsumentów, nie pobrano również próbek w ramach urzędowej kontroli celowanej.

OCENA I WNIOSKI KOŃCOWE

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywnościowych, jak wykazują arkusze oceny zakładu, uległ poprawie w stosunku do roku ubiegłego (jest mniej zakładów niezgodnych). Nałożono również mniej mandatów karnych. Wydano jednak więcej decyzji nakazujących. W dalszym ciągu stwierdza się nie zachowanie należytego stanu sanitarno-higienicznego i wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych. Większość obiektów jednak oceniono pozytywnie. Wprowadzono w nich i stosuje się zasady Dobrej Praktyki Higienicznej, w zakładach produkcyjnych w większości wprowadzono i stosuje się zasady systemu HACCP, a w pozostałych grupach obiektów uproszczone procedury na zasadach systemu HACCP.

Higiena Komunalna i Środowiska

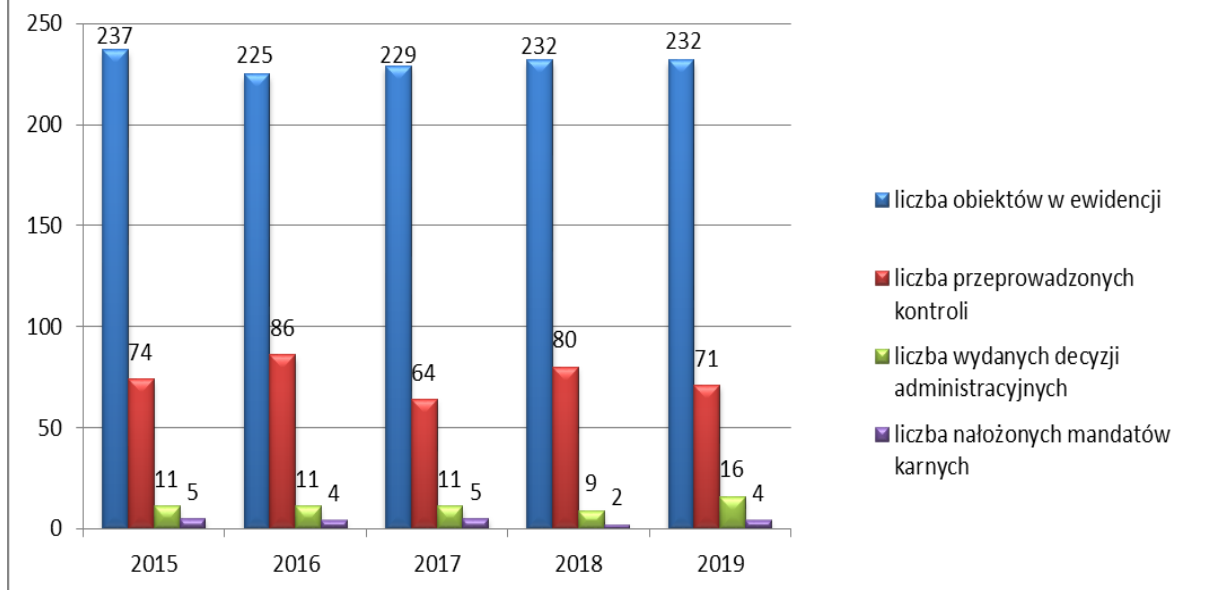
Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska sprawowała nadzór nad przestrzeganiem wymagań higieniczno – zdrowotnych w obiektach użyteczności publicznej oraz nad jakością sanitarną wody do spożycia przez ludzi, ciepłej wody użytkowej i wody na pływalniach.

Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej:

Na terenie miasta Świętochłowice nadzorem objęto **232 obiekty użyteczności publicznej**. Są to: podmioty lecznicze, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, gabinety tatuażu, zakłady w których świadczone są więcej niż jedna z w/w usług, ustępy publiczne i ogólnodostępne, pływalnie kryte i odkryte, domy pomocy społecznej, obiekty hotelarskie, sportowe, kulturalne, targowiska, apteki, stacje paliw, cmentarze, domy przedpogrzebowe i zakłady pogrzebowe, przystanek kolejowy, tereny rekreacyjne.

W 2019 roku skontrolowano **60 obiektów użyteczności publicznej**.

Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej w latach 2015-2019

W 2019 roku w ramach nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej:

- przeprowadzono **71** kontroli,
- wydano **16** decyzji administracyjnych,
- nałożono **4** mandaty karne na łączną kwotę **1150 zł**.

Ustępy publiczne i ogólnodostępne:

Na nadzorowanym terenie znajdują się 2 ustępy publiczne usytuowane przy głównych arteriach komunikacyjnych miasta oraz 1 ogólnodostępny w centrum handlowym.

Pływalnie kryte i odkryte:

Nadzorem objęto pływalnię miejską przy ul. Zubrzyckiego 38, szkolną w Szkole Podstawowej nr 8 przy ul. Wiśniowej 9 oraz pływalnię sezonową na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji „Skałka” z dwiema nieckami basenowymi – jedną uzdatnianą metodą chemiczną, drugą metodą ekologiczną.

Pływalnie Kryte:

Dla **Pływalni w Szkole Podstawowej nr 8 im. Jana III Sobieskiego przy ul. Wiśniowej 9** w Świętochłowicach w dniu 10.06.2019r. wydano decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie do stanu czystości ścian w szatni dziewcząt i chłopców, węzłach sanitarnych i hali basenowej. Termin wykonania obowiązków decyzji, na wniosek strony,

został prolongowany do dnia **31.01.2020r.** W związku z powyższym obiekt oceniono jako **zły** pod względem technicznym.

W związku ze stwierdzeniem przekroczeń mikrobiologicznych dla jednej pływalni wydano decyzję administracyjną nakazującą wyłączenie z użytkowania niecki basenu perełkowego do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych wody do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015r. w sprawie *wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (Dz. U. z 2015r. poz. 2016) oraz doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych wody w niecce basenu perełkowego, w jego systemie cyrkulacji oraz w systemie cyrkulacji basenu pływackiego do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia z terminem natychmiastowego wykonania. Decyzja została wykonana. Ponadto, w tym samym obiekcie stwierdzono skażenie instalacji ciepłej wody w natryskach na pływalni. Do zarządcy obiektu wystosowano pismo o konieczności podjęcia działań naprawczych zmierzających do redukcji bakterii *Legionella sp.* w natryskach. W wyniku nieskutecznych działań przeprowadzonych przez zarządcę nastąpił wzrost liczby badanych mikroorganizmów w próbkach wody pobranych w ramach rekontroli. W związku z powyższym, wydano decyzję nakazującą stronie doprowadzić parametry mikrobiologiczne ciepłej wody w natryskach na pływalni w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia. Decyzję wykonano w terminie.

Pływalnia odkryta:

Na podstawie wyników badań przeprowadzanych przez zarządcę, w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody na pływalni, stwierdzono obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa* w niecce basenowej i na filtrze Neptun oraz bakterii *Pseudomonas aeruginosa* i *Escherichia coli* na filtrze hydrobotanicznym. Wobec powyższego, wydano decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych wody do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015r. w sprawie *wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (Dz. U. z 2015r. poz. 2016) z terminem natychmiastowego wykonania. Zarządca poinformował pisemnie o zakończeniu sezonu kąpielowego, w związku z powyższym egzekwowanie nakazu ujętego w decyzji stało się bezprzedmiotowe.

Wszystkie skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające pod względem sanitarno – technicznym i sanitarno – higienicznym.

Domy Pomocy Społecznej:

W tej grupie wykazano 2 obiekty całodobowe oraz 3 domy dziennego pobytu. W 2019 roku skontrolowano 1 obiekt całodobowy, który został oceniony jako zadawalający pod względem sanitarno – higienicznym i technicznym.

Obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie:

W ewidencji ujęto usytuowany w centrum miasta pensjonat Willa Styl z 13 miejscami noclegowymi, obiekt hotelarski *Zgoda* dysponujący 128 miejscami noclegowymi oraz obiekt przy ul. Łagiewnickiej 45. Skontrolowano 2, które oceniono jako zadawalające pod względem sanitarno – higienicznym oraz sanitarno – technicznym.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej oraz świadczące więcej niż jedną z usług.

W ewidencji ujęto 66 zakładów, z których w 2019 roku skontrolowano 24. Jest to jedna z najliczniejszych grup nadzorowanych obiektów, w skład której wchodzi zakłady o zróżnicowanym standardzie świadczonych usług i wyposażenia, od małych jednoosobowych zakładów po duże wieloosobowe, świadczące więcej niż jedną z w/w usług, np. kosmetyczne, fryzjerskie i solarium.

Dla **Zakładu fryzjerskiego przy ul. Wyzwolenia 35** w Świętochłowicach w dniu **31.10.2019 r.** wydano decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie do stanu czystości ścian i sufitu w pomieszczeniu socjalnym dla pracowników z terminem realizacji do dnia **31.03.2020 r.** W związku z powyższym obiekt oceniono jako **zły** pod względem technicznym.

W tej grupie obiektów za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno – porządkowe nałożono 4 mandaty karne na łączną kwotę 1150 zł., tj. za brudne podłogi i wyposażenie zakładów, brak preparatu do dezynfekcji przyborów fryzjerskich, brudne łóżko do opalania oraz zalegające pajęczyny na ścianach. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały poprawę bieżącego stanu sanitarnego.

Uwzględniając zarówno stan sanitarno – higieniczny jak i sanitarno – techniczny pozostałych skontrolowanych obiektów oceniono je jako zadawalające.

Za nieprzestrzeganie przepisów ustawy z dnia 15 września 2017r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium (Dz. U. z 2017r. poz. 2111) nałożono, w drodze decyzji, 2 kary pieniężne na łączną kwotę 2000 zł.

W jednym przypadku właściciel zakładu wniósł odwołanie od decyzji PPIS wymierzającej stronie karę pieniężną w wysokości 1000 złotych za nieumieszczenie w miejscu udostępniania solarium informacji o treści: „Zakaz udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia (art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2017r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium)” oraz nieumieszczenie w miejscu udostępniania solarium informacji o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium.

Strona nie zgodziła się ze stwierdzoną podczas kontroli nieprawidłowością, twierdziła iż od początku istnienia solarium na ścianie w widocznym miejscu była zamieszczona informacja o zasadach bezpiecznego opalania.

ŚPWIS utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję, nie znalazł przesłanek, aby przychylić się do odwołania strony i rozpatrzył je pozytywnie.

Przystanek kolejowy:

Obiekt wyposażony jest w zadaszony peron oraz prowadzący do niego tunel komunikacyjny, ławki i kosze na odpady komunalne. Przeprowadzona kontrola nie wykazała

nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarnego i technicznego. Utrzymaniem czystości zajmuje się firma zewnętrzna działająca na zlecenie podmiotu zarządzającego obiektem.

Przystanki autobusowe:

W ewidencji ujęto 2 przystanki autobusowe usytuowane w centrum miasta przy głównych arteriach komunikacyjnych. Przeprowadzone kontrole wykazały, że obiekty utrzymane były w dobrym stanie porządkowym i technicznym, wyposażone w wiaty, ławki oraz kosze na śmieci. Sprzątane są codziennie przez firmy usługowe na zlecenie gminy.

Domy przedpogrzebowe i zakłady pogrzebowe:

W ewidencji ujęto 6 obiektów. Są to dysponujące prosektoriami i chłodniami 2 domy przedpogrzebowe oraz 4 zakłady pogrzebowe, które w ramach realizacji usług związanych z organizacją pochówku korzystają z zaplecza innych podwykonawców. Większość domów i zakładów pogrzebowych dysponuje własnymi środkami transportu spełniającymi wymagania techniczne rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007r. w sprawie wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich.

Skontrolowano 1 obiekt, którego stan sanitarno – techniczny i sanitarno – higieniczny oceniono jako zadawalający.

Apteki:

W ewidencji ujęto 13 obiektów, skontrolowano 2. Uwzględniając stan sanitarno – higieniczny i sanitarno – techniczny skontrolowane apteki oceniono jako zadawalające.

Tereny rekreacyjne:

W ewidencji ujęto 72 obiekty. Są to place zabaw i piaskownice oraz teren rekreacyjny przy zbiorniku wodnym na terenie OSiR „Skałka”, których dysponentami są gmina i spółdzielnie mieszkaniowe. Skontrolowano 4 place zabaw i piaskownice nadzorowane przez Urząd Miejski. We wszystkich, wymieniono piasek, w większości odnowiono obudowy piaskownic i urządzenia przeznaczone do zabawy i rekreacji. Place zabaw wyposażone były w pojemniki na odpady komunalne i ławki oraz w większość w regulaminy określające zasady korzystania z obiektów. Utrzymanie bieżącej czystości zarządca zlecił firmie zewnętrznej.

Skontrolowane place zabaw i piaskownice oceniono jako zadawalające pod względem sanitarno – technicznym.

Obiekty sportowe:

W ewidencji ujęto 3 obiekty. Wszystkie skontrolowano.

Dla 1 obiektu wydano decyzję administracyjną nakazującą zlikwidowanie zawilgocenia oraz doprowadzenie do stanu czystości ścian w sali z ringiem bokserskim, w korytarzach komunikacyjnych, zapewnienie zmywalnej powierzchni sufitu w toalecie oraz naprawę lub wymianę uszkodzonych powierzchni materacy do ćwiczeń. Na wniosek strony jeden z punktów decyzji został prolongowany.

Decyzja została wykonana w roku sprawozdawczym.

Stan sanitarno – techniczny i sanitarno – porządkowy skontrolowanych obiektów oceniono jako zadowalający.

Podmioty lecznicze:

W ewidencji ujęto 27 obiektów, z których skontrolowano 9. Wszystkie skontrolowane obiekty oceniono jako zadowalające pod względem higieniczno – sanitarnym i technicznym.

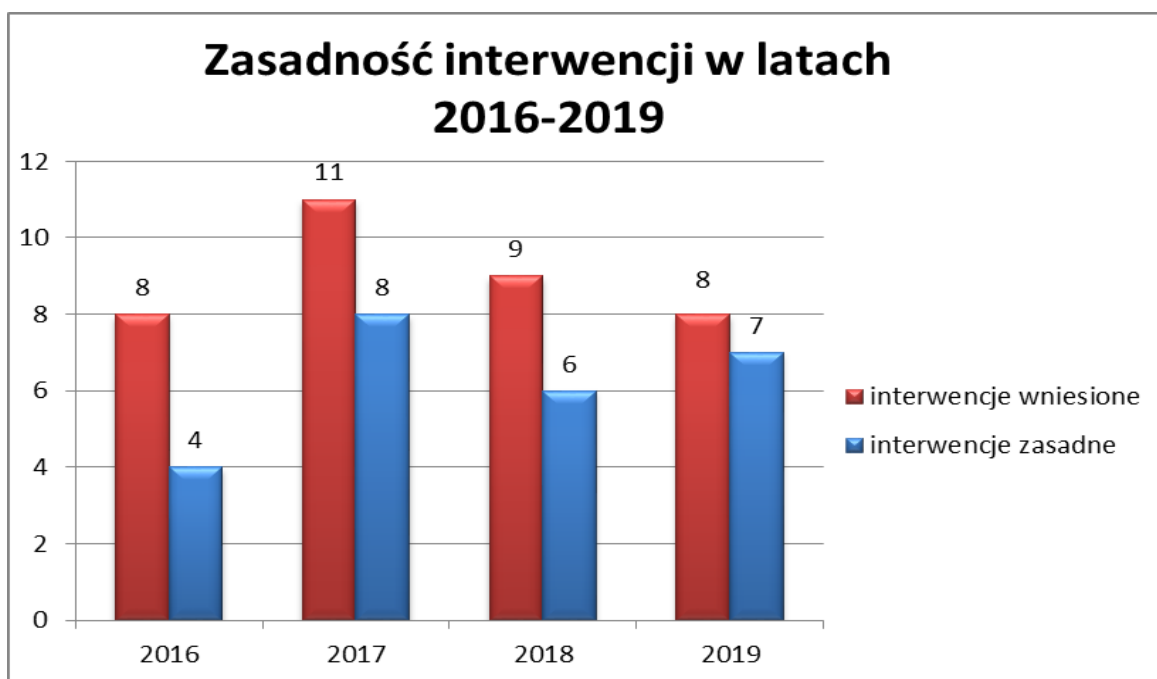
Analogicznie jak w latach ubiegłych we wszystkich obiektach nadzorem objęto sposób postępowania z odpadami i bielizną, a w całodobowych podmiotach leczniczych udzielających świadczenia zdrowotne również sposób postępowania ze zwłokami osób zmarłych, a także jakość ciepłej wody użytkowej w zakresie obecności bakterii z rodzaju *Legionella sp.*

W roku sprawozdawczym przeprowadzono badania próbek wody pobranych na obecność bakterii *Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej. Na podstawie sprawozdania z badań, stwierdzono ponadnormatywną liczbę bakterii *Legionella sp.* W związku z tym, dla Szpitala Powiatowego przy ulicy Chorzowskiej 36 wydano decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody użytkowej w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* do stanu zgodnego z wymaganiami. Decyzja została wykonana.

Na podstawie wyników przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że sposób postępowania z odpadami medycznymi, bielizną i zwłokami we wszystkich podmiotach leczniczych był prawidłowy.

Interwencje:

W 2019 roku wpłynęło 8 interwencji, z których 7 było częściowo lub całkowicie zasadnych.

W trakcie przeprowadzanych kontroli najczęściej potwierdzały się interwencje dotyczące złego stanu sanitarnego nieruchomości oraz uciążliwości powodowanych przez lokatorów mieszkań. Właściciele/zarządcy budynków niezwłocznie podejmowali działania mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

W trakcie rozpatrywania interwencji podejmowano współpracę z zarządcami/właścicielami budynków i nieruchomości, władzami samorządowymi, strażą miejską, ośrodkiem pomocy społecznej oraz innymi komórkami organizacyjnymi w tutejszej psse.

Podsumowanie

- W 2019 roku, analogicznie jak w latach ubiegłych, adresem największej liczby decyzji administracyjnych w stosunku do liczby skontrolowanych obiektów były pływalnie.
- W ramach nadzoru nad przestrzeganiem wymagań sanitarno - higienicznych w obiektach użyteczności publicznej nałożono 4 mandaty karne na łączną kwotę 1150 zł.
- W stosunku do 2018 roku liczba wniesionych interwencji oraz odsetek interwencji częściowo lub całkowicie zasadnych utrzymuje się na podobnym poziomie. Najczęściej potwierdzały się interwencje dotyczące złego stanu sanitarnego nieruchomości oraz uciążliwości powodowanych przez lokatorów mieszkań.
- Za nieprzestrzeganie przepisów ustawy z dnia 15 września 2017r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium (Dz. U. z 2017r. poz. 2111) nałożono, w drodze decyzji, 2 kary pieniężne na łączną kwotę 2000 zł.
- W ramach nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi wydano 4 decyzje zezwalające na przeprowadzenie ekshumacji i 6 postanowień opiniujących sprowadzenie zwłok/szczątków z zagranicy do Świętochłowic.

OCENA JAKOŚCI SANITARNEJ WODY W ROKU 2019 NA TERENIE MIASTA ŚWIĘTOCHŁOWICE

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie prowadzi stały monitoring jakości wody obejmujący wodę przeznaczoną do spożycia, ciepłą wodę użytkową oraz wodę na pływalniach.

1. Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi.

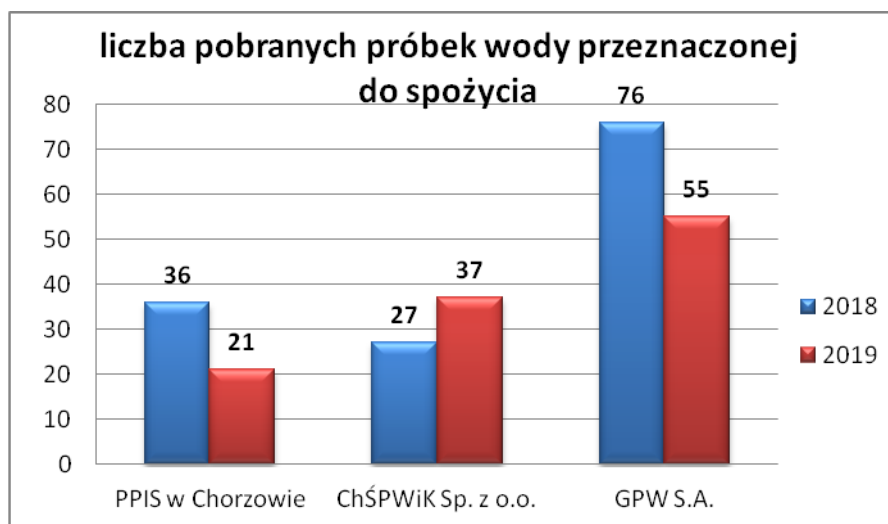
Miasto zaopatrywane jest w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi w ramach wodociągu grupowego stanowiącego własność Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę mieszkańców należy do zadań własnych gminy i jest realizowane przez Chorzowsko – Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. Ujęcia wód zlokalizowane są poza nadzorowanym terenem m.in w Miasteczku Śląskim, Świerklańcu i Goczałkowicach. Jest to woda o charakterze mieszanym (głębinowa i powierzchniowa).

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017r. w *sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017r. poz. 2294) regularnie pobierano próbki wody ze studzienek wodomierzowych, z przyłączy wodociągowych oraz

z instalacji wewnętrznych w budynkach, w celu sprawdzenia jej jakości na każdym etapie dystrybucji.

W 2019r. pobrano **113 próbek** wody w tym:

- w ramach bieżącego nadzoru przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego – **21 próbek**;
- w ramach wewnętrznej kontroli realizowanej przez:
 - Chorzowsko – Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. - **37 próbek**;
 - Górnśląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A.- **55 próbek**.

Wykres 1. Liczba próbek pobranych w latach 2018 - 2019

W dwóch próbkach pobranych w ramach bieżącego nadzoru stwierdzono przekroczenia badanych parametrów:

- w próbkach wody pobranych z przyłącza wodociągowego zasilającego kuchnię w Szkole Podstawowej nr 17 przy ul. A. Krajowej 14, stwierdzono przekroczenie w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 72h, barwy, mętności oraz żelaza. W związku z powyższym Chorzowsko - Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. podjęło działania polegające na płukaniu sieci wodociągowej na przyłączach wodociągowych do budynków szkoły. Skuteczność prowadzonych działań potwierdzono badaniami laboratoryjnymi próbki wody pobranej z przyłącza wodociągowego zasilającego kuchnię;
- kontrola w Domu Pomocy Społecznej św. Antoniego przy ul. Kubiny 11, wykazała przekroczenie w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 72h w wodzie pobranej z przyłącza wodociągowego zasilającego budynek. W związku z powyższym Chorzowsko - Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. podjęło działania polegające na płukaniu sieci wodociągowej na przyłączu wodociągowym do budynku. Skuteczność prowadzonych działań potwierdzono badaniami laboratoryjnymi próbki wody.

W 2019r. nie odnotowano interwencji dotyczących pogorszonej jakości wody przeznaczonej do spożycia na terenie Świętochłowic.

Na podstawie sprawozdań z badań laboratoryjnych pobranych próbek, mając na uwadze, że przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych występowały krótkotrwale i incydentalnie stwierdzono, że woda na terenie miasta Świętochłowice spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017r. poz. 2294).

2. Ciepła woda użytkowa.

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* sprawowano nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w przedsiębiorstwach podmiotów leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne oraz obiektach hotelarskich.

Skontrolowano łącznie **3 obiekty**, w których pobrano **13 próbek** ciepłej wody w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.*, w **3** próbkach stwierdzono ponadnormatywną liczbę bakterii.

Wykres 2. Liczba pobranych próbek ciepłej wody użytkowej w latach 2018 - 2019

Szpital Powiatowy ul. Chorzowska 36

Na podstawie sprawozdania z badań stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii *Legionella sp.* w trzech z czterech pobranych próbek wody. W związku z powyższym wydano decyzję nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w obiekcie do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7.12.2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Na wniosek strony, ze względu na trwające prace remontowe, wydano decyzję prołagującą termin wykonania ww. obowiązku. Na podstawie wyników badań laboratoryjnych próbek wody pobranych w ramach kontroli sprawdzającej, stwierdzono wykonanie przedmiotowej decyzji.

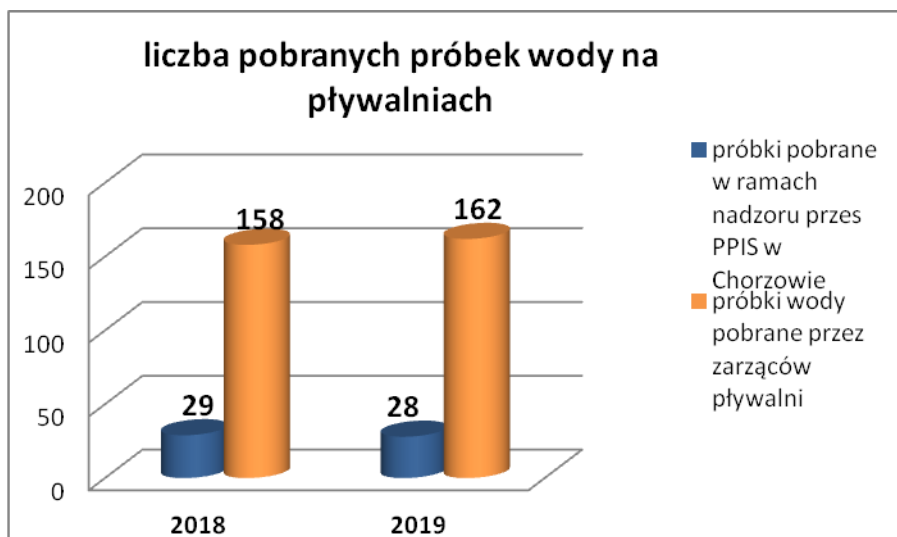
3. Woda na pływalniach.

Realizując zapisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015r. w sprawie *wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (Dz. U. z 2015r. poz. 2016), PPIS w Chorzowie prowadzi nadzór nad 2 pływalniami całorocznymi oraz 1 sezonową. W 2019 r. w ramach nadzoru pobrano **28 próbek** wody z niecek basenowych, systemów cyrkulacji oraz natrysków na pływalniach, z czego w **16** stwierdzono przekroczenia badanych parametrów.

W ramach sprawowania bieżącego nadzoru w drugim kwartale 2019r. pobrano próbki wody na pływalni OSiR „Skałka” przy ul. Zubrzyckiego 38. W związku ze stwierdzeniem przekroczeń mikrobiologicznych (*Pseudomonas aeruginosa* oraz ogólnej liczby mikroorganizmów), wydano decyzję nakazującą wyłączenie z użytkowania niecki basenu perełkowego do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych wody do stanu zgodnego z wymaganymi rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015r. w sprawie *wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (Dz.U. z 2015 r. poz. 2016) oraz doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych wody w niecce basenu perełkowego, jego systemie cyrkulacji oraz systemie cyrkulacji basenu pływakiego do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia z natychmiastowym terminem wykonania. Decyzję wykonano. Ponadto, na podstawie sprawozdań z badań stwierdzono skażenie instalacji ciepłej wody w natryskach na pływalni. Wystosowano pismo o konieczności podjęcia działań naprawczych zmierzających do redukcji bakterii *Legionella sp.* w natryskach. Nieskuteczne działania przeprowadzone przez zarządcę wykazały wzrost liczby badanych mikroorganizmów w próbkach wody pobranych w ramach rekontroli. W związku z powyższym, wydano decyzję nakazującą stronie doprowadzić parametry mikrobiologiczne ciepłej wody w natryskach na pływalni w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia. Decyzje wykonano w terminie.

W ramach kontroli wewnętrznej zarządcy pobrali łącznie 162 próbki wody na pływalniach, z czego w 68 stwierdzono przekroczenia badanych parametrów. Na pływalniach całorocznych najczęściej odnotowywanym przekroczeniem mikrobiologicznym było przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$. Przekroczenia fizykochemiczne dotyczyły przede wszystkim mętności, chloroformu, chloru wolnego oraz związanego. Zarządcy informowali o podejmowanych działaniach naprawczych zmierzających do uzyskania prawidłowych wartości badanych parametrów.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie wydał 2 zbiorcze, roczne oceny jakości wody stwierdzające, że woda na pływalniach całorocznych spełniała wymagania Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015 r. w sprawie *wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016).

Wykres 3. Liczba pobranych próbek wody an pływalniach 2018 - 2019

Na terenie **sezonowej pływalni Ośrodka Sportu i Rekreacji „Skalka”** przy al. Parkowej w **niecce basenu ekologicznego**, odnotowywano niewielkie przekroczenia mikrobiologiczne. Ze względu na uzdatnianie wody metodą biologiczną, bez stosowania chemicznych środków dezynfekcyjnych trudne do osiągnięcia są wymagania mikrobiologiczne wody określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r. poz. 2016). Pod koniec sezonu kąpielowego, na podstawie wyników badań przeprowadzanych przez zarządcę stwierdzono obecność dużej liczby bakterii *Pseudomonas aeruginosa* w niecce basenowej i na filtrze Neptun oraz bakterii *Pseudomonas aeruginosa* oraz *Escherichia coli* na filtrze hydrobotanicznym. W związku z powyższym, wydano decyzję nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych wody do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. z 2015r. poz. 2016) z terminem natychmiastowym. Ze względu na zakończenie sezonu kąpielowego, o czym zarządca poinformował pismem, egzekwowanie nakazu decyzji stało się bezprzedmiotowe. Ponadto, w brodziku uzdatnianym metoda chemiczną, podobnie jak w latach ubiegłych największym problemem było uzyskanie odpowiedniej wartości chloroformu. Pomimo podejmowanych przez zarządcę obiektu działań naprawczych, utrzymywały się niewielkie przekroczenia tego parametru. W całym sezonie nie odnotowano przekroczeń mikrobiologicznych, a zarządca wywiązywał się z obowiązków nałożonych rozporządzeniem.

W związku z powyższym dla pływalni sezonowej wydano 2 zbiorcze roczne oceny jakości wody:

- basen ekologiczny - woda nie spełniała wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r., poz. 2016);
- brodzik - woda warunkowo spełniała wymagania ww. rozporządzenia.

Higiena Pracy

Sekcja Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie w 2019r. obejmowała ewidencją 223 zakłady pracy (Tab.1), zatrudniających ogółem 6325 pracowników (Tab. 2).

Zdecydowaną większość stanowią zakłady małe, zatrudniające do 50 pracowników.

Lata	2017	2018	2019
Liczba zakładów objętych nadzorem	217	217	223

Tab.1 Liczba zakładów objętych nadzorem w latach 2017-2019

Lata	2017	2018	2019
Liczba pracowników w nadzorowanych zakładach	6593	6379	6325

Tab.2 Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach w latach 2017-2019

Sekcja Higieny Pracy nadzoruje warunki higieny pracy w zakładach o zróżnicowanym profilu produkcji oraz świadczonych usług, takich jak: przemysł metalowy, spożywczy, lekki, usługi budowlane, komunalne, transportowe, motoryzacyjne, a także zakłady lecznicze i opieki społecznej, sklepy wielkopowierzchniowe.

Działania kontrolne pozwalają na:

- ustalenie rodzaju występujących na stanowiskach pracy czynników szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych,
- ocenę narażenia zawodowego pracowników w oparciu o zidentyfikowane zagrożenia i wyniki przeprowadzonych badań i pomiarów,
- podnoszenie świadomości pracodawców i pracowników na temat zagrożeń związanych z wykonywaną pracą,
- współpracę i mobilizowanie pracodawców do podejmowania działań mających na celu zapobieganie chorobom zawodowym i innym schorzeniom spowodowanym warunkami pracy, w tym również działania administracyjne na rzecz ich wyeliminowania lub ograniczenia,

- nadzór nad spełnianiem przez pracodawców wymagań związanych z zatrudnianiem pracowników w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne oraz czynniki rakotwórcze i mutagenne,
- nadzór nad przestrzeganiem przez pracodawców przepisów dot. warunków higieny pracy w zakładach pracy, w tym zapewnienie właściwych pomieszczeń pracy i higieniczno-sanitarnych oraz odpowiedniego wyposażenia do wykonywania tej pracy, w tym odzieży roboczej, ochronnej i środków ochrony indywidualnej,
- nadzór nad realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy.

Sekcji Higieny Pracy nadzoruje również przestrzeganie przepisów w zakresie:

- substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin wprowadzanych do obrotu, stwarzających zagrożenia dla zdrowia człowieka oraz środowiska,
- obowiązków pracodawcy związanych ze stosowaniem w działalności zawodowej substancji chemicznych i ich mieszanin,
- udostępniania na rynku oraz stosowania produktów biobójczych i prekursorów narkotyków kat. 2 i 3,
- wprowadzania do obrotu detergentów,
- zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium RP środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

W 2019 roku w nadzorowanych zakładach pracy przeprowadzono ogółem 84 kontrole (w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, sprawdzające realizację wydanych wcześniej decyzji, a także kontrole problemowe i doraźne). Skontrolowano 57 zakładów (Tab.3), w których łącznie zatrudnionych jest 2871 pracowników.

Lata	2017	2018	2019
Liczba zakładów skontrolowanych	71	85	57

Tab.3 Liczba zakładów skontrolowanych w latach 2017-2019

Najczęściej stwierdzanymi podczas kontroli nieprawidłowościami były:

- zły stan techniczny i sanitarny pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych lub niezgodne z obowiązującymi wymaganiami ich wyposażenie,
- brak aktualnych wyników pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- brak zgodnej z wymaganiami oceny ryzyka zawodowego uwzględniającej wszystkie rodzaje zagrożeń związanych z wykonywaną pracą.

W 2019r. w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Sekcja Higieny Pracy prowadziła postępowania administracyjno-egzekucyjne. Zostało wydanych 33 decyzje administracyjne (Tab. 4) zawierających 115 nakazów m.in. w zakresie:

- substancji i mieszanin chemicznych: 6 nakazów,
- substancji i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym: 3 nakazy,

- czynników biologicznych w środowisku pracy: 2 nakazy,
- badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy: 20 nakazów,
- obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy do dopuszczalnych NDS i NDN: 6 nakazów,
- oceny ryzyka zawodowego: 12 nakazów,
- właściwego stanu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych: 43 nakazy,
- właściwego stanu pomieszczeń pracy: 21 nakazów,
- odzieży roboczej oraz środków ochrony indywidualnej: 1 nakaz,
- instrukcji stanowiskowych bhp: 1 nakaz.

Lata	2017	2018	2019
Liczba decyzji	35	46	33

Tab.4 Liczba decyzji wydanych w latach 2017-2019

Spośród 223 nadzorowanych zakładów pracy stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia w 9 zakładach. Przekroczenia NDS i NDN stwierdzone w 2019r. dotyczyły branż o następujących profilach produkcji:

- PKD 16: produkcja wyrobów z drewna i elementów metalowych - w 2 zakładach,
- PKD 25: produkcja metalowych wyrobów gotowych - w 1 zakładzie,
- PKD 35: dystrybucja gazu - w 1 zakładzie,
- PKD 46: sprzedaż maszyn i urządzeń oraz ich serwisowanie - w 1 zakładzie,
- PKD 49: transport drogowy towarów (wykonywanie opakowań do transportu materiałów oraz produkcja metalowych wyrobów gotowych) oraz transport kolejowy - w 3 zakładach,
- PKD 81: prace sezonowe związane z utrzymaniem terenów zielonych - w 1 zakładzie.

W zakładach, w których stwierdzono największą liczbę przekroczeń NDS i NDN, rodzaj prowadzonej produkcji lub wykonywanych usług sprawił, że pracownicy narażeni byli na więcej niż jeden czynnik szkodliwy. Pracownicy zatrudnieni w transporcie drogowym towarów przy wykonywaniu opakowań do transportu oraz produkcji metalowych wyrobów narażeni byli zarówno na hałas jak również na drgania mechaniczne.

Ogółem w warunkach przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia w 2019r. zatrudnionych było 174 pracowników (w 2018r. - 188 osób) z czego:

- przy produkcji wyrobów z drewna i elementów metalowych - 14 pracowników,
- przy produkcji konstrukcji stalowych - 4 pracowników,
- przy produkcji opakowań do transportu materiałów oraz produkcji wyrobów metalowych (transport drogowy i kolejowy) - 135 pracowników,
- przy dystrybucji gazu - 6 pracowników,
- sprzedaż maszyn i urządzeń oraz ich serwisowanie - 6 pracowników,
- prace sezonowe związane z utrzymaniem terenów zielonych - 9 pracowników.

Najczęściej występującym czynnikiem szkodliwym w nadzorowanych zakładach pracy, podobnie jak w latach ubiegłych był ponadnormatywny hałas, którego przekroczenie stwierdzono w 5 nadzorowanych zakładach. Łączna liczba osób narażonych na jego oddziaływanie stanowiła 2,0% ogółu zatrudnionych w różnych gałęziach gospodarki.

W celu poprawy warunków pracy sporządzono i wdrożono programy działań organizacyjno - technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas.

Nadzorem Sekcji Higieny Pracy objęto 7 zakładów, w których pracownicy narażeni są bądź mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi. Przeprowadzono 1 kontrolę, podczas której stwierdzono występowanie promieniowania jonizującego.

Została wydana 1 decyzja dotycząca uzupełnienia dokumentacji o rejestr prac oraz rejestr pracowników, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikiem o działaniu rakotwórczym, przesłania informacji o czynnikach rakotwórczych właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu.

W ramach nadzoru w zakresie szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy przeprowadzono w minionym roku 9 kontroli w 8 zakładach pracy. Oceniono działania zmierzające do ograniczenia ryzyka zawodowego związanego z występowaniem tych czynników m.in. w zakładach produkcji żywności, zakładach świadczących usługi w zakresie sprzątnia i dezynfekcji, przychodni weterynaryjnej, muzeum.

W dwóch zakładach stwierdzono brak oceny ryzyka zawodowego pracowników dotyczącej narażenia na czynniki biologiczne. Zostały wydane 2 decyzje.

W 2019r. skontrolowano również 19 zakładów stosujących w działalności zawodowej niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny. Najczęściej były to substancje stosowane do produkcji mieszanin oraz farby, lakiery, rozpuszczalniki, kleje, środki czyszczące, dezynfekcyjne, smary, oleje, produkty z grupy chemii budowlanej. Przeprowadzono 19 kontroli w tym zakresie.

Stwierdzono nieprawidłowości związane z nieprzestrzeganiem obowiązków wynikających m.in. z kodeksu pracy i rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych tj. brak w ocenie ryzyka zawodowego informacji o zagrożeniach wynikających ze stosowania substancji lub mieszanin niebezpiecznych, brak aktualnego spisu stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin, brak oznakowania miejsca składowania substancji lub mieszanin chemicznych, brak kart charakterystyki. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 3 decyzje.

W Świętochłowicach wśród wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne są producent, importer, dystrybutorzy (m.in. hurtownie, sklepy wielkopowierzchniowe) oraz formulatorzy (dalsi użytkownicy).

Sekcja Higieny Pracy w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych przeprowadziła 2 kontrole w 2 podmiotach. Oceniała łącznie 9 produktów.

Ponadto o nieprawidłowości dot. udostępniania na rynku produktu uznanego za produkt biobójczy bez wymaganego pozwolenia na obrót pochodzącego od podmiotu nadzorowanego przez innego inspektora sanitarnego, przekazano informacje zgodnie z właściwością terytorialną (1 pismo).

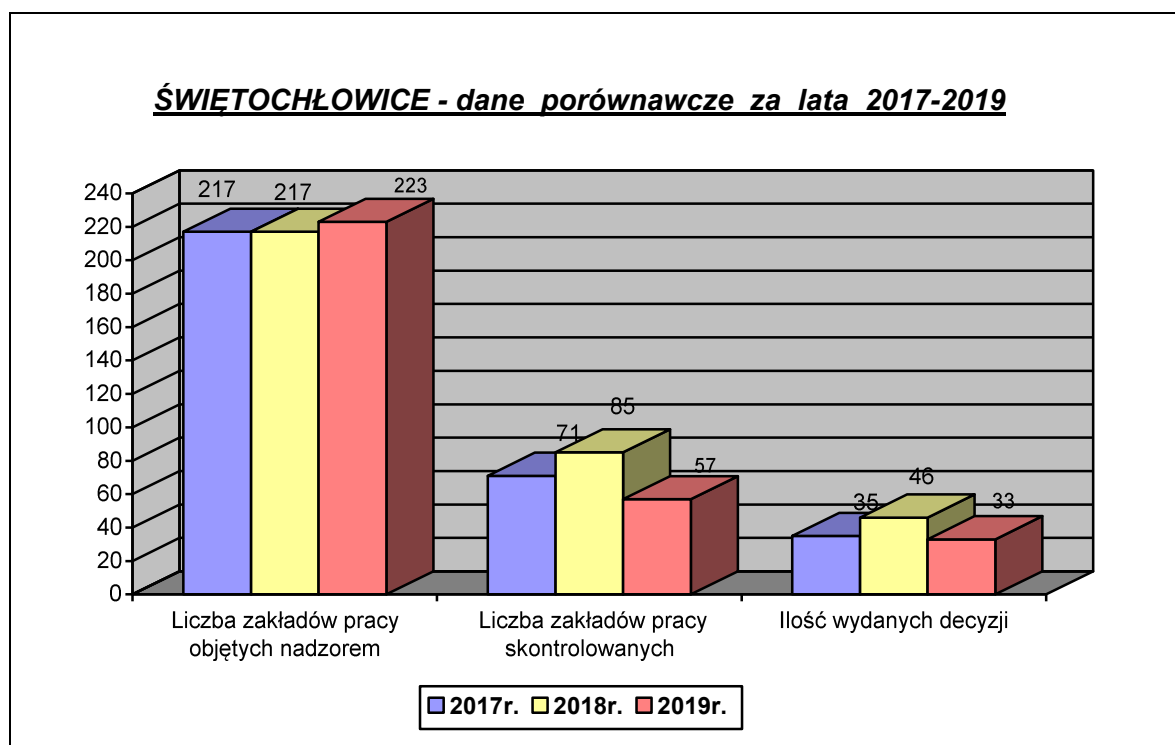
Ponadto skontrolowano 3 podmioty stosujące produkty biobójcze w swojej działalności zawodowej. Oceniono łącznie 9 produktów.

Nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości. Wszystkie skontrolowane produkty posiadały wymagane pozwolenie na obrót.

Mając na względzie przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii skontrolowano 1 zakład stosujący w swojej działalności zawodowej prekursorzy narkotyków kat. 3.

Nie stwierdzono w tym zakresie uchybień.

Plan pracy obejmował również program wieloletni, tj. ocenę przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest. W tym zakresie przeprowadzono 2 kontrole w trakcie prac powodujących kontakt z azbestem.

Sekcja Higiena Pracy prowadzi również postępowania wyjaśniające i administracyjne w zakresie występowania chorób zawodowych.

W 2019r. w związku z podejrzeniem choroby zawodowej przeprowadzono 9 postępowań dotyczących pracowników lub byłych pracowników zatrudnionych w świętochłowickich zakładach pracy. Wydano 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia chorób zawodowych.

Od w/w decyzji do organu II instancji tj. Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego wpłynęło 1 odwołanie. Decyzji stwierdzających choroby zawodowej nie wydawano.

W ostatnich trzech latach liczba wydawanych decyzji dotyczących chorób zawodowych kształtowała się następująco (Tab.5).

Lata	2017	2018	2019
Decyzje stwierdzające	0	2	0
Decyzje odmowne	0	3	2
RAZEM	0	5	2

Tab.5 Liczba decyzji w sprawie chorób zawodowych wydanych w latach 2017-2019

Sekcja Higieny Pracy w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy realizuje także zadania z zakresu promocji zdrowia. We współpracy z Oświatą Zdrowotną w 2019r. współuczestniczo w nadzorze nad realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy. W trakcie kontroli z zakresu higieny pracy oceniono realizację zapisów w/w ustawy przez pracodawców.

W związku z kampanią Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy pt. „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy: substancje niebezpieczne pod kontrolą” na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej umieszczono informacje na temat kampanii.

W grudniu 2019r. Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie został utworzony Punkt Informacyjno - Konsultacyjny dla osób uzależnionych od środków zastępczych tzw. „dopalaczy” i ich rodzin z terenu Chorzowa i Świętochłowic.

Celem działania punktu jest udzielenie wsparcia osobom zażywającym środki zastępcze tzw. „dopalaczy” chcących zerwać z nałogiem, a także członkom ich rodzin poprzez udzielanie informacji dot. poradni i ośrodków stacjonarnych zajmujących się leczeniem uzależnienia.

Pracownicy Sekcji Higieny Pracy mając na uwadze niepokojący fakt wzrostu liczby przypadków zachorowań na odrę w Polsce przekazywali pracodawcom w trakcie kontroli informacje dot. odrę. Ponadto pracodawcom zostało przesłane pismo z prośbą o rozważenie podjęcia działań edukacyjnych i profilaktycznych w celu ograniczenia ryzyka zachorowania na odrę wśród pracowników.

Ponadto na kształtowanie prozdrowotnych zachowań zwracano uwagę podczas realizacji zadań z zakresu higieny pracy, tj. nadzoru nad warunkami pracy, postępowania w sprawie chorób zawodowych.

W 2019r. Sekcja Higieny Pracy prowadziła monitoring rynku produktów w celu identyfikacji podmiotów co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że wprowadzają do obrotu środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.

Na terenie Świętochłowic nie ujawniono lokali w których dochodziłoby do wprowadzania środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

Ponadto Sekcja Higieny Pracy współpracowała z organami ścigania: Prokuraturą, KMP, CBŚ Policji w zakresie ograniczenia używania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych poprzez wymianę informacji.

W związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii podmioty lecznicze mają obowiązek zgłaszania do PPIS przypadki podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. W roku 2019 podmioty lecznicze z terenu Świętochłowic zgłosiły do PPIS w Chorzowie 12 przypadków zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.

Higiena Dzieci i Młodzieży

W 2019 roku nadzorem objętych było **39** zakładów stałych oraz **7** placówek wypoczynku, w których zorganizowano 9 turnusów.

Ogółem przeprowadzono **48** kontroli, wydano **12** decyzji administracyjnych w tym 1 nakazowa, 6 prolongujących, 3 dotyczące opinii sanitarnej, 2 wygaszające oraz 4 decyzje płatnicze na sumę 346 zł.

Mandatów karnych nie nałożono.

ŻŁOBKI

Na nadzorowanym terenie funkcjonowało dziesięć żłobków, w których opiekę zapewniono dla 212 dzieci.

Kontrole wykazały, że stan techniczny oraz sanitarno-higieniczny placówek był dobry. We wszystkich placówkach warunki do utrzymania higieny osobistej oceniono jako prawidłowe, posiadały dostęp do bieżącej ciepłej wody oraz wyposażone były w środki higieny osobistej.

PRZEDSZKOLA

Nadzorem objętych było 13 placówek. W roku sprawozdawczym skontrolowano 11 przedszkoli. Stan techniczny i sanitarno-higieniczny placówek był dobry.

We wszystkich placówkach zachowane były standardy dostępności do urządzeń sanitarnych.

Warunki do utrzymania higieny były prawidłowe, we wszystkich placówkach zapewniona była bieżąca ciepła woda do mycia rąk i mydło w dozownikach. Ręczniki wielokrotnego i dodatkowo jednorazowego użycia zapewnione były w dziesięciu placówkach, natomiast w jednej placówce zapewniono ręczniki papierowe.

◀ Wszystkie placówki prowadziły żywienie dzieci w przedszkolu. W dziesięciu przedszkolach posiłki przygotowywane były na miejscu, natomiast jedna placówka korzystała z usług cateringowych.

◀ Piaskownice zabezpieczano przed dostępem zwierząt i możliwością zanieczyszczenia piasku odchodami zwierząt. Teren wszystkich działek przedszkolnych był ogrodzony i uporządkowany.

◀ Urządzenia sportowo-zabawowe na działkach przedszkolnych podlegały okresowym przeglądom, które dokonywane były przez zewnętrzne firmy, a na bieżąco remontowali i konserwowali pracownicy przedszkoli.

SZKOŁY

W roku 2019 skontrolowano 8 szkół wszystkich typów (100% będących pod nadzorem). Wszystkie budynki utrzymane były w dobrym stanie technicznym i higieniczno-sanitarnym. Warunki do utrzymania higieny oceniono jako prawidłowe. Placówki wyposażone były w środki higieny osobistej, ręczniki papierowe lub suszarki, mydło w dozownikach i papier toaletowy. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych były zachowane.

◀ W ubiegłym roku w sześciu szkołach podstawowych przeprowadzono badania w zakresie dostosowania mebli szkolnych do zasad ergonomii. Zmierzono 474 uczniów, wszyscy uczniowie (**100%**) korzystali z mebli dostosowanych do wzrostu, podobnie jak w roku 2018. Wszystkie meble zakupione były po 1997 roku. Na osiem skontrolowanych szkół w sześciu szkołach (75%) odsetek mebli edukacyjnych posiadających certyfikaty zgodności z Polską Normą wyniósł 100%, natomiast powyżej 50% mebli z certyfikatami stwierdzono w dwóch placówkach (25%).

◀ W 2019 roku w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego przeprowadzono ocenę realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych

w szkołach. Spośród skontrolowanych szkół trzy placówki posiadały substancje chemiczne i ich mieszaniny.

Substancje te oznakowane były zgodnie z wymogami oraz posiadały wymagane karty charakterystyki. W pracowni chemicznej udostępniono do wglądu aktualny spis będących na stanie substancji chemicznych.

◀ Przeprowadzono analizę tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych. Oceniono rozkłady w 8 szkołach. Wszystkie ocenione rozkłady były prawidłowe, zgodne z wymogami rozporządzenia.

◀ Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Z urządzeń natryskowych uczniowie nie korzystali systematycznie po zajęciach wychowania fizycznego, natomiast w trzech wykorzystywane były sporadycznie, a także w trzech tylko po zajęciach dodatkowych.

◀ Szkoły zapewniły wszystkim uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych.

◀ W minionym roku sprawozdawczym spośród skontrolowanych szkół (8) , w siedmiu szkołach posiłki przygotowywane były na miejscu, jedna szkoła korzystała z usług cateringowych.

W 2019 roku nieznacznie zmniejszyła się liczba uczniów korzystających z obiadów w stołówkach szkolnych.

Z obiadów korzystało **28,8%** uczniów uczęszczających do szkół (w roku 2018 – **29,5%**), w tym **12,6%** obiadów finansowanych było przez Ośrodek Pomocy Społecznej, a w roku 2018 **18,3%**. W **49,6%** szkół zapewniono możliwość wypicia ciepłego napoju (mleko).

◀ Oceniając warunki sprawowania opieki zdrowotnej nad uczniami stwierdzono, że wszystkie skontrolowane szkoły posiadały gabinety profilaktyki zdrowotnej do własnej dyspozycji.

◀ Akcję badania tornistrów przeprowadzono w pięciu szkołach podstawowych. Badaniami objęto 1008 uczniów, w tym u 899 uczniów (89,2%) obciążenie ciężarem tornistra mieściło się w normie.

PLACÓWKI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2019 roku podczas wypoczynku zimowego i letniego przeprowadzono 6 kontroli, w tym 4 w okresie ferii zimowych i 2 w okresie wakacji letnich.

Na nadzorowanym terenie organizowany był wyłącznie wypoczynek w miejscu zamieszkania, w zakładach całorocznych będących pod stałym bieżącym nadzorem.

We wszystkich placówkach zapewnione były odpowiednie warunki sanitarno-higieniczne.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

1.1 Opiniowanie planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Świętochłowice.

- w 2019 r. nie wydano żadnej opinii dotyczącej projektu planu zagospodarowania przestrzennego Świętochłowic (w 2018 r. również nie uzgadniano tego typu dokumentacji). Nie uzgadniano również zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
- w 2019 r. nie rozpatrywano spraw związanych z odstąpieniem od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko;

W mieście Świętochłowice, przy braku planu zagospodarowania, za każdym razem występowało o uzgodnienie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

1.2 Uzgadnianie przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych.

W 2019 roku nie wydano żadnych uzgodnień w formie opinii sanitarnej dla przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych (podobnie jak w roku 2018). Pięciokrotnie wyrażano opinię odnośnie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz ustalano zakres raportu.

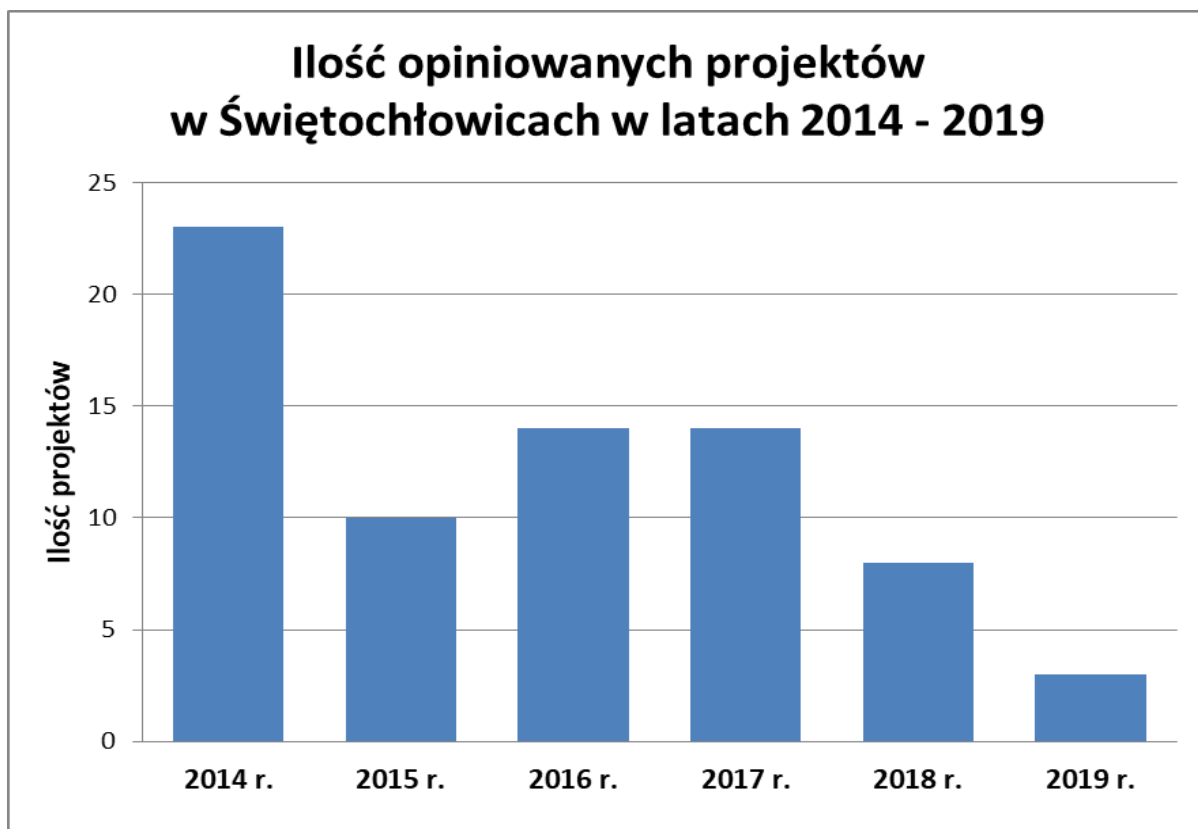
Przy ustalaniu konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, mając na uwadze zdrowie i bezpieczeństwo ludzi, zwracano uwagę przede wszystkim na:

- zabezpieczenie gruntu przed substancjami niebezpiecznymi (m.in. odpowiednie składowanie materiałów, dostęp do pojemników z sorbentami neutralizującymi wycieki, stosowanie posadzek wyposażonych w system odprowadzania odcieków),
- postępowanie z odpadami niebezpiecznymi (m.in. sposób segregacji, przechowywania i przekazywania),
- odpowiednie odprowadzanie ścieków bytowych, opadowych oraz przemysłowych (m.in. kierowanie ścieków do kanalizacji, stosowanie separatorów substancji ropopochodnych),
- ochronę powietrza atmosferycznego (stosowanie zasady minimalizacji pylenia np. poprzez zraszanie dróg dojazdowych dla pojazdów dowożących materiały budowlane),
- ochronę przed hałasem (stosowanie technologii obniżającej emisję hałasu, montaż ekranów akustycznych w określonych miejscach i wskazanych parametrach),
- stan techniczny używanego sprzętu budowlanego,
- warunki socjalno – bytowe dla pracowników oraz dostęp do środków ochrony indywidualnej przez zatrudnione osoby.

Ponadto Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, w przypadku Miasta Świętochłowice, uzgodniła 5 warunków zabudowy i zagospodarowania terenu (o 2 mniej w stosunku do roku 2018) – m.in. dla obiektów mieszkalnych (rozbudowa, zmiana sposobu użytkowania na cele mieszkalne), warsztatu samochodowego, obiektów biurowych i administracyjno – sanitarnych oraz magazynów. Dla uzgadnianych warunków zabudowy nie wydano żadnej negatywnej opinii. Malejąca ilość wpływających wniosków dotyczących uzgadniania warunków zabudowy związana jest z opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla znacznej części miasta Świętochłowice w latach poprzedzających. Aktualnie, wyłącznie południowa część miasta nie posiada obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

1.3 Uzgadnianie dokumentacji projektowych.

W 2019 roku uzgodniono 3 dokumentacje projektowe (o pięć mniej niż w roku poprzedzającym). Rozpatrywane wnioski dotyczyły: dwóch obiektów oświaty (prywatne przedszkole oraz szkoła językowa) oraz kawiarni. W trakcie opiniowania dokumentacji projektowych nie napotymano większych trudności w ich uzgadnianiu. Sporadycznie wyjaśniano niezgodności z wymogami higieniczno – sanitarnymi bezpośrednio z projektantem lub inwestorem (niezgodności te dotyczyły m.in. braku wyczerpującego opisu technicznego i technologicznego czy braku niezbędnych punktów wodnych). Nie było przypadku negatywnego uzgodnienia projektu. Na wykresie poniżej (wykres 1) przedstawiono ilość wydanych opinii sanitarnych na przestrzeni ostatnich 6 lat. Malejące ilości uzgadnianych dokumentacji korelują z malejącą ilością zgłaszanych do odbioru obiektów.

Wykres 1. Opinie dotyczące projektów w latach 2014 – 2019

1.4 Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

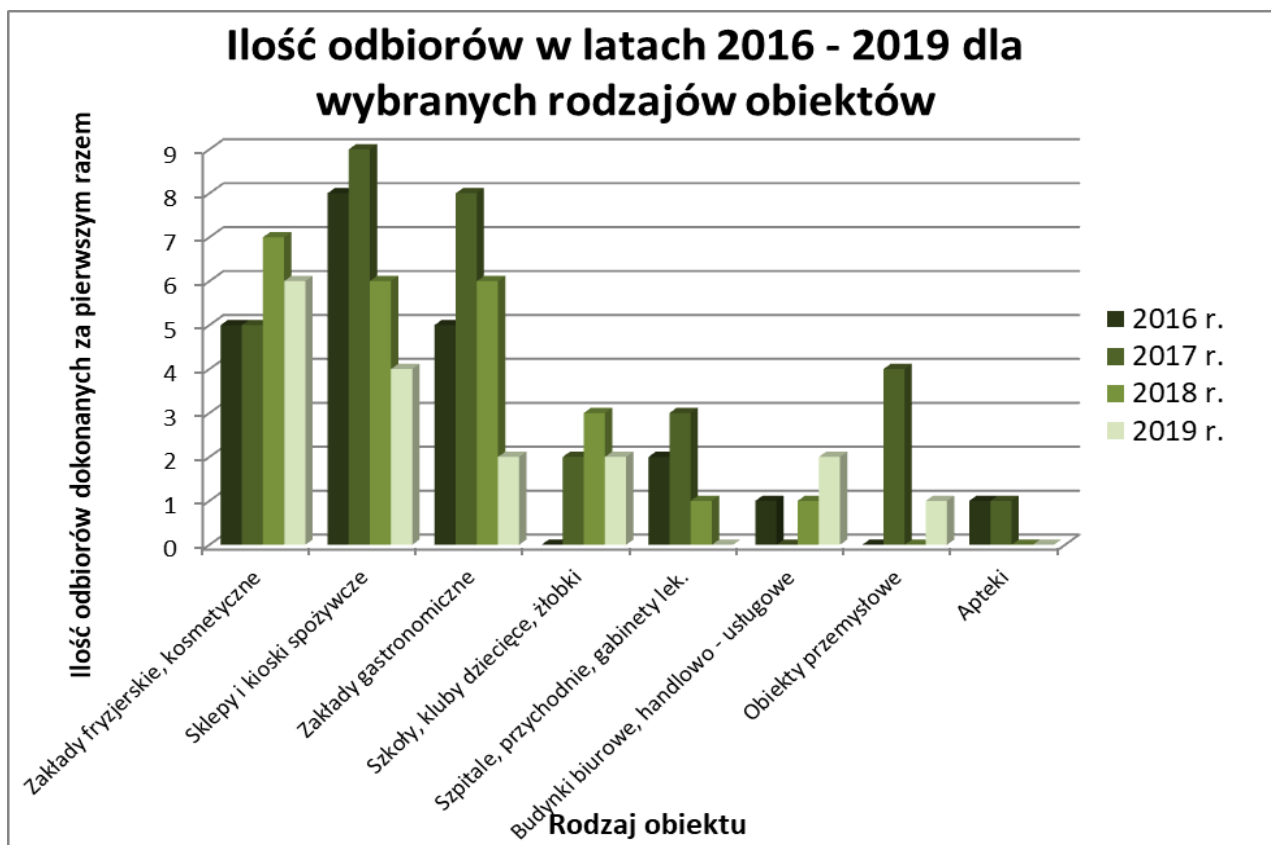
W 2019 r. wydano 19 opinii dopuszczających do użytkowania nowe bądź zmodernizowane placówki (o dziesięć mniej niż w roku poprzedzającym), co wiązało się z przeprowadzeniem 19 kontroli. W Świętochłowicach wszystkie obiekty odebrane zostały za pierwszym razem. W/w opinie zostały wydane przede wszystkim dla takich obiektów jak: zakłady fryzjerskie i odnowy biologicznej (o udziale 31% wszystkich obiektów), sklepy i kioski spożywcze (około 21% wszystkich obiektów dla których dokonano odbioru), lokale gastronomiczne (o łącznym udziale 11% wszystkich odbiorów), obiekty oświaty – przedszkola, żłobki (o udziale 11% wszystkich obiektów), obiekty handlowo – usługowe (11%), zakłady przemysłowe (5%), magazyny (5%) oraz budynki jednorodzinne (osiedle mieszkaniowe). Wszystkie obiekty były przygotowane do odbioru zgodnie z zaopiniowanym projektem oraz wymogami higieniczno – sanitarnymi.

Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów dla Świętochłowic przedstawiono na wykresie poniżej:

Wykres 2. Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów w Świętochłowicach

Na wykresie 3 przedstawiono zmiany w ilości odbieranych obiektów dla poszczególnych kategorii na przestrzeni ostatnich czterech lat. Można zaobserwować, że w stosunku do roku 2018 r. nastąpił wzrost ilości odbiorów obiektów handlowo – usługowych oraz zakładów przemysłowych. Znacznie zmniejszyła się ilość odbiorów obiektów gastronomicznych oraz sklepów i kiosków spożywczych. W 2019 r. nie odebrano żadnego gabinetu lekarskiego, przychodni ani apteki. Ilość nowopowstających obiektów przemysłowych wykazuje zmienne tendencje od kilku lat. Okresy w których otwierają się nowe zakłady tego typu przeplatają się z latami w których nie odbiera się żadnych w/w obiektów.

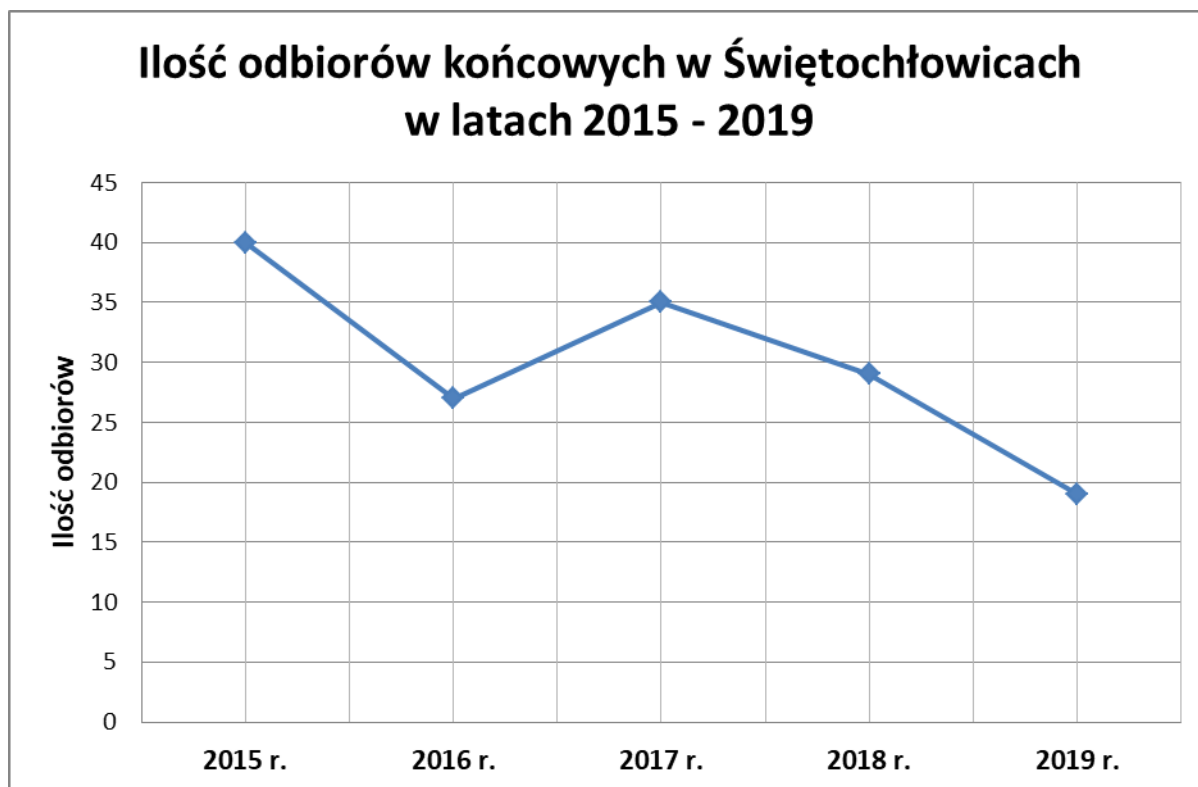

Wykres 3. Ilość odbiorów w latach 2016 – 2019 dla wybranych rodzajów obiektów

Do najciekawszych obiektów dopuszczonych do użytkowania na terenie miasta Świętochłowice należą:

- ✓ Sala zabaw i punkt trampolin „Fun & Sport” przy ulicy Wierzbowej 8a w Świętochłowicach;
- ✓ Kawiarnia przy ulicy Katowickiej 8 w Świętochłowicach.

Na wykresie 4 przedstawiono ilość odbiorów końcowych w Świętochłowicach w ostatnich pięciu latach. Od 2017 r. do 2019 r. można zaobserwować spadek ilości dokonywanych odbiorów końcowych. W porównaniu do roku 2015 – ilość odbiorów spadła o połowę.

Wykres 4. Ilość odbiorów końcowych w Świętochłowicach w latach 2015 – 2019.

Łączna ilość opinii związana z kontrolami na terenie Miasta Świętochłowice wydana w porozumieniu z poszczególnymi Sekcjami PSSE w Chorzowie przedstawiona została w tabeli 1 zamieszczonej poniżej. Kontrole dokonywane były przede wszystkim na wnioski indywidualnych inwestorów oraz na wnioski Urzędu Miejskiego.

Tabela 1. Opinie wydane dla poszczególnych sekcji nadzoru bieżącego

L.p.	Znak sekcji	Warunki zabudowy	Uwarunkowania środowiskowe	Dokumentacje projektowe	Dopuszczenie do użytkowania
1.	HŻŻiPU	-	-	1	7
2.	HKiŚ	1	-	-	7
3.	HP	4	-	-	2
4.	HD	-	-	2	3
5.	EP	-	-	-	-
6.	Wet.	-	-	-	-
Ogółem:	-	5	0	3	19

Oświata Zdrowotna

1. Oświata Zdrowotna realizuje następujące akcje profilaktyczne skierowane **do ogółu społeczeństwa.**

Tematyka akcji to:

- profilaktyka uzależnień od papierosów, alkoholu i środków psychoaktywnych
- profilaktyka HIV/AIDS
- bezpieczne opalanie
- profilaktyka zatruc grzybami
- profilaktyka wszawicy
- profilaktyka zaćmy
- profilaktyka chorób nowotworowych
- znaczenie szczepień ochronnych w profilaktyce chorób
- zwrócenie uwagi na problem antybiotykooporności
- promowanie zasad prawidłowego żywienia wśród dzieci i dorosłych
- edukacja w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej

Działania były organizowane przez Oświatę Zdrowotną przy współpracy z Urzędem Miejskim w Świętochłowicach, Zespołem Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach, Komendą Miejską Policji w Świętochłowicach, Ośrodkiem Sportu i Rekreacji „Skalka”, przedszkolami, szkołami, Środowiskowym Domem Samopomocy, świętochłowicką szkołą rodzenia, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. Odbiorcami działań byli seniorzy, społeczność lokalna, kobiety ciężarne, rodzice, dzieci i młodzież, czytelnicy strony internetowej PSSE w Chorzowie oraz Facebooka. Podczas organizowanych działań profilaktycznych wykorzystywano algogogle i narkogogle, smokerlyzer, rozdawano ulotki i plakaty.

2. W **przedszkolach** realizowane są następujące programy i akcje:

- Program pn. Klub Zdrowego Przedszkolaka – *program mający na celu wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez propagowanie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia.*
- Program „Czyste powietrze wokół nas” -*Celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.*

Akcje:

- Zaszczep w sobie chęć szczepienia
- Profilaktyka pedikulozy

Wszystkie placówki zostały poinformowane o celach i założeniach programów. W interwencjach programowych wzięło udział ogółem **688** dzieci i **742** rodziców. W ramach programów udzielano porad i przekazano materiały edukacyjne pomocne w realizacji programów.

3. Realizowane w szkołach podstawowych programy i akcje to:

- Program „Smak życia – czyli debata o dopalaczach” – **(560 uczniów ze Świętochłowic i 126 rodziców)**
- Program „Bieg po zdrowie” – *program mający na celu opóźnienie lub zapobieżenie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego.* – **(281 uczniów ze Świętochłowic i 194 rodziców)**
- Program „Trzymaj Formę!”- *celem działań było zwiększenie świadomości uczniów i rodziców na temat wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.* – **921 uczniów ze Świętochłowic**

Akcje:

- Światowy Dzień bez Tytoniu
- Rzuć Palenie Razem z Nami!
- Dopalacze – Wypalacze groźne narkotyki
- Lekki tornister- profilaktyka wad postawy
- Bezpieczne ferie 2019
- Bezpieczne wakacje 2019
- Brązowo ale czy zdrowo ? – podniesienie poziomu wiedzy nt. właściwego korzystania z promieni słonecznych.

W programach edukacyjnych ogółem wzięło udział **1762** uczniów i **320** rodziców. Placówki zaopatrzone w materiały edukacyjne pomocne w ich realizacji.

4 . Do młodzieży **szkół ponadpodstawowych** skierowano następujące działania:

Programy:

- Program ARS – czyli jak dbać o miłość- **(269 uczniów ze Świętochłowic)**
- Program „Podstępne WZW” **(197 uczniów ze Świętochłowic i 40 rodziców)**
- Program „Znamie! Znam je ?” **(445 uczniów ze Świętochłowic i 293 rodziców)**
- Program „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” – **(259 uczniów ze Świętochłowic i 125 rodziców)**

Akcje:

- Światowy Dzień bez Tytoniu
- Światowy Dzień Rzucania Palenia
- Dopalacze – Wypalacze Groźne narkotyki

- Światowy Dzień AIDS
- Projekt „HIV/AIDS –chcę wiedzieć więcej”.
- Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach
- Brązowo ale czy zdrowo?
- Zaszczep w sobie chęć szczepienia- *celem akcji było podniesienie wiedzy nt. szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych oraz korzyści wynikających ze szczepień*
- Bezpieczne ferie 2019
- Bezpieczne wakacje 2019

W programach ogółem wzięło udział **1170 uczniów** i **458 rodziców** i innych osób (pracowników niepedagogicznych szkoły).

Dzięki współpracy z Urzędem Miejskim w Świętochłowicach, Zespołem Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach oraz Centrum Integracji Społecznej Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Chorzowie uczestniczyła w projekcie „Senior z wigorem” promując wśród seniorów leczenie uzdrowiskowe, a także w projekcie „Lipiny na START” prowadząc w okresie letnim warsztaty profilaktyki zażywania środków psychoaktywnych wśród dzieci.

We wrześniu przedstawiciele placówek medycznych z terenu Świętochłowic uczestniczyli w konferencji „Aktualne zagrożenia zdrowia publicznego” która organizowana była przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną przy współpracy z Urzędem Miasta Chorzów.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Chorzowie
mgr Aneta Szczęśniak